

ELOFIZETÉS.

HÉLYBEN ÉS VIDEKEN

Egy évre — ... 96 koc.
Fél évre — ... 48 koc.
Egy negyed évre — 9 koc.
Egy hóra — ... 8 koc.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, november 25.

Javul a pénzünk.

Az osztrák-magyar bank főtanácsának mai ülésén Schmidt vezértitkár azt a kijelentést tette, hogy hadseregünk és a német hadsereg olaszországi fényes győzelme, továbbá az orosz belzavarok azt eredményezték, hogy a német birodalmi márka és a magyar-osztrák korona a semleges bankpiacokon viharos áremelkedést mutatnak.

Valutánk konszolidációja talán majd csak bekövetkezik valahogy; papírpénzünk majd csak kilábal sorvasztó betegségéből: közgazdasági életünket azonban, úgy érezzük, még sok oldalról fenyegeti veszély.

Az ellenség fegyveres offenzíváját kivédtük. Valutánknak mesterséges spekulációkkal előidézett lerombolását diadalmas csapataink rendbehozták megint. Vajjon ki tudjuk-e védeni majd ennyi sikerrel pénzügyi kormányunk offenzíváját is? Mert ami élet van még e véráztatta földön, az pusztulás előtt áll az új adók pergőtűzében.

Adópolitikánk szerencsétlen kezű intézői annyi kapkodással, mohósággal zudítják fejünkre az új adókat, mintha a világháború negyedfél esztendő rombolását rövid egy-két év alatt kellene felépíteni megint. A háború pusztításait egy másik veszedelemmel tetézik: az elviselhetetlen és igazságtalanul kieszelt adók sorvasztó rohamával.

Az új adókat megint csak úgy fervezik, hogy azok terhei a dolgozó középosztály legértékesebb gerincét: a kereskedőt és iparost sújtják. Ez volt a mi nyomoruságos adópolitikánk régen és ez marad továbbra is. A kereskedőért nem kár, de a földbirtokos az nebánsvirág. A föld adóját a boltokkal fizettetik meg, — no meg a házakkal.

A paraszt a maga néhány hold földjével, a nagybirtokos az 5 ezernyi holdjaival korlátlanul gazdagodhatott a háború alatt. Terményeit fantasztikus árakra verhette fel, gabonáját elrejtette, a maximális árakat kijátszhatta, minden konjunktura neki kedvezett, minden, minden csak a gazdák zsebét dagasztotta.

És ha végignézzük az adókievítő bizottságok működését, akkor csodálkozva láthatjuk, hogy súlyos adót a kereskedőre, iparosra vetnek ki: a gazda, ugyyszólván, adó nélkül szabadul. Akinek földje van, az immunitást élvez.

Ellenben bámulatos találékonysággal rohanják meg az adóigondolók és miniszteri rendeletek-gyártók rohamcsapatai a háztulajdonosokat. Akinek a vagyona földben fekszik, az gazdagodjon meg. Akinek házban, az menjen tönkre. A háztulajdonos viseli az állam növekedő terheit, viseli a város folyton nagyobbodó terheit, viseli az

épület fenntartásának a háborúban sokszorosan megrágult költségeit. De arra, hogy a megváltozott viszonyokhoz képest, a házbéreket is emelje: gondolnia sem szabad. Az állam nem tudja, vagy nem akarja emelni a tisztviselők lakbérét, tehát modern szociális gesztussal kiad egy szociális rendeletet — a háztulajdonosok bőrére. Az állam ma a tisztviselők lakbérét a háztulajdonosok zsebéből fizeti.

És eme rendelet köpönyege alatt békeárakon, — tehát a mai viszonyok között ingyen — laknak kényelmes lakásaikban azok a derék hadimilliomosok is, akiktől ha béke-

árakon kérne valamit a háziur: a szemébe nevetnének.

Nem lehet az állam érdeke az, hogy a középosztály elpusztuljon a háború után. Nem lehet az adópolitikusok célja, hogy ebben az országban csak parasztok éljenek és nagybirtokosok. Németországot ipara és kereskedelme tette nagygyá. Példáját követni nem lesz szégyen.

Valutánknak a külföldön förtendő javulása pedig csak akkor jelenti közgazdasági helyzetünk regenerálását, ha a nyomában fakadó életet agyon nem ütjük esztelen rendeletekkel és adókkal.

Nagy olasz erők meghiusult támadása

(El van szigetelve a pápa a világtól.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapest, november 24. (Hivatalos.)
Olasz harotér: A Piave és a Brenta között és a hétközség tennsíkján az ellenség tegnap ismét nagy erőkkel ellentamadást intézett. Az olaszok minden rohama nagy veszteségek mellett összeomlott. Egyébként nincs ujság. Vezérkar tönkbe.

Berlin, november 24. (Hivatalos.) A nagyítóhadiszállás jelenti:

Olasz harotér: Berantától nyugatra, valamint a Brenta és a Piave között az olasz támadások meghiusultak. Ludendorff. (Minisztèreinökség sajtóosztálya.)

Berlin. A vatikáni körökhöz közelálló Neue Züricher Nachrichten jól értesült helyről jelentik, hogy a szigorú olasz határzár az utolsó szálakat is megszakította, amelyekkel a pápa még össze volt kötve a világ katolikusával. A postai összeköttetés Rómával teljesen szünetel. A vatikán diplomáciai kurirja, aki Bernen keresztül teljesíti szolgálatát, ugyancsak télen-ságre van kárhozható. Még a pápához közelálló lapokat sem engedik át az olasz határon. A belga érsek már hosszabb idő óta Svájcban tartózkodik és várja az engedélyt, hogy Rómába utazhasson.

Az entente-lapok római jelentései, amelyek a pápa újabb békelépésére vonatkoznak, tudni vélik, hogy az erre vonatkozó híreszteléseknek semmi alapjuk nincs és hogy a pápa csak legutolsó jegyzékével foglalkozik. Nincs azonban kizárva, hogy a pápa karácsony táján újabb felhívást intéz a népekhez és az államfőkhöz a békekötés ügyében.

Lugano. A L'Homme Libre „Az olasz összeomlás” címen november 20-iki számában cikket közöl, amelyben a következőket mondja: A helyzet Olaszországban kétségbeejtő. Turinban, Génában, Ravennában és másutt véres zavargások törtek ki és Sziciliában, Sardinianban, a római Campagnában és több más helyen tömegesen rejtegettek katonaszökevényeket, akik eredetileg szabadságot kaptak, de az-

tán vonakodtak ezredeikhez visszatérni. A rendőrök nem merték a katonaszökevényeket elfogni, mert a lakosság velük rokonszenvezett. A népből mindenféle panaszok hangzának el a szövetségesek ellen, hogy Olaszországot belerántották egy háborúba, amely csak szerencsétlenül végződhetik Olaszországra nézve. A tüntetések napirenden voltak.

Bécs. Luganóból jelentik a Neues Wiener Journalnak: Diaz tábornok, az új hadsereg főparancsnok, fogadta az olasz sajtó képviselőit, és hosszasan nyilatkozott előttük. Belső megindultságtól meghatott hangon mondta, hogy az egész olasz nép és természetesen az egész olasz hadsereg véső erőmegfeszítéssel fog szembeszállni az ellenséges offenzívával. A nagyobb városokban tüntetések voltak a háború erélyes folytatása mellett és az a nagy örömmujongás, a mellyel a francia segítő csapatokat az olasz nép fogadta, szintén azt bizonyítja, hogy egész Olaszország el van tőkélve a háború folytatására.

— Ma gyász borult hazánkra, — ezek voltak Diaz tábornok szavai — hzafiságunk és sértett büszkeségünk sajog. Az utolsó napokban sok könyvet láttam Rómától Velencéig és Lombárdiáig. A tüzhelyeikből elkergetett menekülő családok országszerte hírét terjesztették a csapás és a szerencsétlenség nagyságának. De az első bódultságból felocsudva az egész olasz nép összefogott, visszanyerte bátorságát és el van tőkélve, hogy össze fogja mérni erejét az ellenséggel.

Berlin. A Corriera della Sera írja: A központi hatalmak tulajdonképeni offenzívája Olaszország ellen csak most kezdődött. Az ellenség nyomása félelmetes, irtózatos harc tombol az Elő-Alpesek 1000 méter magas hegyein. A Secolo is azon a nézeten van, hogy az ellenség valódi támadása csak most kezdődik, az offenzíva tulajdonképen most lépett a legelkeseredettebb stádiumba.

Barabás Béla a hadikölcsönért.

— Felhívás Arad város közönségéhez. —

Kormányunk vezetői ismét kérő szóval fordulnak az egész országhoz, a melynek visszhangra kell találni Aradon, a vidék első metropolisában.

A ránk kényszerített háborúval járó rendkívüli kiadások fedezése céljából újabb hadikölcsön kibocsájtásával kell a nemzethez fordulni.

Azt a feltevést, hogy a társadalom a létünkért folytatott küzdelem anyagi eszközeit hazafias készséggel az állam rendelkezésére fogja bocsájtani, az eddigi tapasztalatok fényesen igazolták. A közelmúlt dicsőséges harci eseményei pedig bizonyára fokozzák a jövőbe vetett jogos bizalmat és így kétségtelen, hogy a közönség a hadikölcsönjegyzés útján ez alkalommal is hazafias készséggel fog sietni a béke kivívására szükséges anyagi eszközök előteremtésére.

Az a tapasztalat, hogy a közönség az állampapírokat mindinkább megkedveli és heverő pénzét szívesen fekteti a biztos jövedelmet nyújtó és magasan kamatozó hadikölcsönbe, továbbá az a körülmény, hogy a közönség az eladásra került termés értékesítése következtében, valamint az összes gazdasági melléktermények magas eladási árai nyomán épen most jelentékeny összegű készpénzzel rendelkezik, alaposan teszi azt a kilátást, hogy a most kibocsájtás alá kerülő új hadikölcsön eredménye a hatodik hadikölcsönnek sikerét még túl fogja szárnyalni.

A kibocsátandó hadikölcsönre vonatkozólag tájékozásul a következőket közlöm:

A pénzügyminiszter ur a kölcsönre vonatkozó hivatalos aláírási felhívásban az aláírási határidőt, miként eddig is, egy hónapban állapítja meg.

Az eddigi hadikölcsönökhöz hasonlóan ezuttal ismét 6%-os járadékkölcsön fog kibocsájtásra kerülni, amelynek kötvényei a záradékolt darabok elhagyásával csak szabad darabokban fognak kiadni. Azonkívül kibocsájtásra kerül 5 és 1/2%-os állami járadékkölcsön is, az esetleges felmondás határideje a kincstár részéről az előbbinél 1922. augusztus hó 1., az utóbbinál 1926 június 1. lesz; ezen időpontok előtt tehát a kötvények nem konvertálhatók alacsonyabb kamatozású kötvényekre.

A kibocsátásra kerülő kölcsönre történő befizetésekre a kikötött felmondási idő érvényben tartása mellett 1914. évi augusztus 1-e előtt elhelyezett, egyébként a moratorium feloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétek is teljes mérvben igénybe vehetők.

Az Osztrák-Magyar bank és a m. kir. hadikölcsönpénztár a most kibocsátásra kerülő kölcsönöknél is az előző hadikölcsön kibocsájtása alkalmával megadott kedvezményeknek megfelelő, messzemenő kedvezményeket fogják a jegyzésben résztvevők részére nyújtani s ezáltal meg lesz a lehetősége annak, hogy ezek jegyzéseiket minél előbb leboncoltsák.

Ezenkívül gondoskodni kíván a pénzügyminiszter ur arról, hogy mindazok, akik a hetedik hadikölcsönre való jegyzésben részt vesznek, egyénileg külön nyilvántartásba vétessenek oly célból, hogy a jelenleginél magasabb fokozatu vagyoadó behozatala esetén reájuk az általánosnál mérsékeltőbb adókulcs legyen alkalmazható.

A város közönsége minden egyes hadikölcsön alkalmával meggyőződhetett arról, hogy a megelőzőleg jegyzett hadikölcsön címleteket részére fennakadás nélkül kellő időben kiszol-

gáltatták és a címletek esedékes szelvényeit a postahivataloknál, adóhivataloknál, hitelszövetkezeteknél vagy bankoknál akadálytalanul beváltották s így a meginduló agitációink legfőbb feladatát az tekintem, hogy megértse mindenki, hogy az állam minden polgártól megköveteli azt, hogy a háború győzelmes befejezéséhez elengedhetetlenül szükséges hadikölcsön sikerének eredményéhez vagyomának és jövedelmének arányában hozzájáruljon.

Van még külön szavam városunk összes községi, állami és magentisztviselőihez, továbbá a hitfelekezetek lelkészeihez, az összes tanítókhöz, pénzügyvezetők s valamennyi gazdasági és társadalmi alakulatok, egyletek vezetőihez.

Szíveljék meg az ország kérő szövegét. Édes magyar hazánknak nagy szüksége van saját gyermekei támogatására. A harctereken küzdő véreink életüket kockáztatják s hozzájárulnak, mi pedig, akik itthon vagyunk, semmi áldozatot nem hozunk, semmit sem kockáztatunk azzal, ha akár sok, akár kevés összeget jegyzünk, e remélhetőleg utolsó hadikölcsönre. A kik jegyeznek, csak kölcsön adnak az államnak, jó kamatra.

A város törvényhatósági bizottsága jó példával fog előremenni, az egyesek is teljesítsék hazafiai kötelességüket.

Arad, 1917. november hó 21.

Barabás Béla,
főispán.

Aradon ma a következő jegyzések történtek:

Az Aradi Első Törvényhatóságnál a folyamatosan levő VII.-ik hadikölcsönre a következő nagyobb jegyzések történtek: Szabó Kálmán 250.000, Jusztusz Sándor, Berlin 150.000, Vértess Adolf 120.000, Adler Andor 100.000, Biró Albert 100.000, S. F. 100.000, Wiegenfeld Adél 41.000, Biró Albertné 38.000, Lányi Marcell 30.000, Neumann Zsigmond 25.000, Keil Lipót dr. 20.000, Özv. Kadinszky Jánosné 20.000, Bódi Bódog, Opálos 20.000, Batta György, Kürtös 15.000 Erd-s Pál 15.000, Aradi kereskedelmi és iparkamara 10.000, Kovács Antal, Opálos 10.000, Fenyves Irén 10.000, Parez György 10.000, Fenyves Gyula 10.000, P. L. 10.000, Czukermann Izidor, Medgyesegyháza 10.000, Braun Mór és neje 10.000, Jeremiás Adolf 5.000, Werener Henrik és neje 4.000, Vajda István, Budapest 5.000, Szigethy Jenő 4.000, Németh János 4.000, Tomenn János és nővérei Budapest 3500, Záray Ödön 3000, Bódi Bódogné, Opálos 2500 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál Mairovitz Mór és fia cég (Máriaradna) hetvenzer koronát jegyzett.

Az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál ma 347.600, eddig összesen 1.611.200 koronát jegyeztek.

Az Aradi Ipar és Népbanknál ma a következő jegyzések történtek: Mairovitz Mór és fia, M.-Radna 20.000, Mairovitz Emil 10.000, Kraszkó György 2000, Zsilinszky Pál 1000, Uhrin M. János 10.000, Zsilinszky György 1000, Laurinyecz István 2000, Uj. Blahut János 5000, Aradszky Mihály 1000, Zahorán L. Mihály 2000, Mengyán Pál 1000, Suhajda András 1000, Markovits Zsigmond 4000, Markovits Fülöp 2000, Matulay András 1000, Kazár János 1000, Kristóf János 1000, Hannó János 1500, Post Ferenc 200, Janovics Alfréd 10.000 korona. Összes eddigi jegyzés: 3.453.800 korona.

Az Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaságnál az összes jegyzés 695.000 korona. Nagyobb jegyzések: Löbl József, dr. Löbl Marcell és dr. Grosz Endre együttesen 500.000, Domány János 50.000, N. N. 20.000, Deutsch Fülöp 10.000, Verbos A. és Fiai 10.000, Goldzieher Albert dr. 9000, Neumann Hermann 8000, Seidner Sándor 5000, Fránkl S. József 5000, Dürr Kocsárd 5000, Mayerhoffer Lajos 4000, Heim János 3000, Márton Jakab 3000, Jeremiás József 2000, Nikolics Döme 1000, Pichler Sándor 500 korona. Egyéb jegyzések 59.100 korona.

Főrendi delegátusok.

(Vázsonyi Vilmos a választójogi javaslatról.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A főrendiház ma délelőtt 11 órakor Hadik-Barkóczy Endre gróf elnöklésével ülést tartott. A főrendek az ülésen meglepő nagy számmal jelentek meg. Megjelent a kormánytagjai közül Wekerle Sándor miniszterelnök, Hadik János gróf és Földes Béla.

Hadik-Barkóczy gróf elnök 11 órakor nyitotta meg az ülést. Legelsősorban a király balesetéről emlékszik meg. Hála és öröm tölti el a főrendeket, hogy a fenyegető szerencsétlenséget a gondviselés eltávolította. Bejelenti, hogy legbensőbb szerencsevánatait fejezte ki a király megmenekülése alkalmából. A bejelentést helyesléssel fogadják. Meleg szavakkal parancsolták el ezután az elnök Vavrik Bélát, a Kuria volt másodelnöki.

Több bejelentés után felolvasták a képviselőház üzenetét, a delegátusok választására nézve. Bejelenti ezután az elnök, hogy a cukoradó felemeléséről szóló törvényjavaslat csak most érkezett át a főrendiházhoz. Indítványára kimondják a sürgősséget és a javaslatot még a mai ülésen fogják tárgyalni.

Ezután a delegátusok választása következett. Rendes tagok lettek: gróf Batthyány Lajos, Berzeviczy Albert, Chorin Ferenc, gróf Cziráky Antal, gróf Dessewffy Aurél, herceg Eszterházy Miklós, báró Forster Gyula, báró Harkány Frigyes, báró Jósika Sámuel, gróf Kulmer Mikszláv, Lányi Leó, gróf Majláth József, báró Rudnyánszky József, gróf Széchenyi Bertalan, Szmeccsányi Lajos érsek, gróf Teleki Sándor, Ullmann Adolf, Várady L. Arpád érsek, gróf Zichy Ágost, gróf Zichy Tivadar; póttagok lettek: gróf Osekonic Sándor, Gaál Jenő, Medakovics Bogdán, báró Rudnyánszky Albert, gróf Ráday Gedeon. (A főrendi delegátusok öt kivételével mind munkapártiak.)

A kvóta-bizottságba beválasztották: gróf Dessewffy Aurél, báró Harkányi Frigyes, gróf Majláth Józsefet, báró Rudnyánszky Józsefet, Tarkovics Józsefet.

Ezután a cukoradó emeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy a takarmányhiány növekedése a takarmány répa árát 30 koronánál magasabbra növelte. Eddig 2 és fél millió métermazsa cukrot exportáltunk külföldre, ez most megszűnt és a fejkvótát kénytelenek voltunk leszállítani. Kénytelenek voltunk a cukor eladási árát 200 koronában megállapítani.

A javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadták.

Es ezzel az ülés véget ért.

(Vázsonyi nyilatkozata.)

A választójogi törvényjavaslat sorsáról Vázsonyi Vilmos választójogi miniszter fővárosi tudósítónk előtt a következőképen nyilatkozott:

— A konokul terjedő választójogi mesékkel szemben a következőket jelenthetem ki: Tervezetemet a minisztertanács abban az alakban fogadta el, amint azt már hetekkel ezelőtt írásba foglalva előterjesztettem. Altitóltagos licitálások engem nem befolyásoltak. Valótlanosság az is, hogy engem arra utasítottak, hogy még egyszer dolgozzam át javaslatomat, mert megdöbbenek „szélső radikális” művemről. Ha tehát a Budapesti Hírlap szerint eredetileg okos jó magyar javaslatot készítettem, amelyet minden jó magyar ember elfogadhat, ugye ezt a jó magyar emberek továbbra is elfogadják, mert nincs a javaslatban egyetlen pont sem, amelyet a régóta elkészített eredeti miniszteri előterjesztés nem tartalmazott volna. Midőn az Esterházy-kormány megalakult, a Ház nyílt ülésén fejtettem ki azt a nézetemet, hogy az a kisebbségi kormány, amely nem oszlathatja fel a Házat, nem felel meg az alkotmányosságnak. Ez a nézetem tehát nem új. Egyébként pedig teljesen megegyezik a kormány nyilatkozatával, amely szerint a kormány fel van hatalmazva annak a kijelentésére, hogy a választójogi javaslat leszállítása esetén a Házat fel fogja oszlatni.

Polzer bukásának hátteréből.

(Külisszatitkok a király bizalmasának távozásáról.)

Sajdi tudósítók telefonjelentése.

Bécs. Polzer gróf kabinetirodai főnök távozásának nagy politikai háttere van. Ismeretes, hogy a gróf, mint a király bizalmi embere került Schissel báró helyére. Wallisch gróf, a király katonai nevelője ajánlotta az uralkodónak még trónörökös korában Polzert, aki hamarosan megnyerte a király bizalmát és tennisz-partnere lett.

Polzer anyai ágon cseh arisztokrata családból származik. A Holitz-Wolfranitz grófok Morva- és Csehország legrégebb arisztokratái. Az e családból származó Krisztina grófnő 1867-ben egy szegény tiszthez, Polzer Gyulához ment nőül. Ebből a frigyből származik Polzer Artur lovag, aki hivatalnoki pályára lépett és az Urakháza irodavezetői állásáig emelkedett. Segítette őt ebben a bátyja is, aki mint korvett-kapitány Ferencz József katonai irodájában Bolfrass mellé volt beosztva.

A beavatottak tudták, hogy Károly trónraléptekor túlneményes karrier kezdődik Polzer számára. Ugy is lett. Polzer, aki mint címzetes miniszteri tanácsos jutott a kabinetiroda élére, alig egy év lefolyása alatt 3 rangosztály átugrásával 3. rangosztályu osztályfőnök, titkos tanácsos és gróf lett.

Polzer kabinetirodai főnöksége Ausztriában a szlavofil nemzetiségi politika inaugurálását jelentette. A beavatottak tudják, hogy igen nagy, és lappangó ellentét volt Czernin gróf és Polzer politikai felfogása között. Most, hogy Stanekék programja minden reális politikát kirugott maga alól, a magyar illetékes körök felháborodását idézte fel, bécsi illetékestényezők elérkezettnek látták az időt, hogy az udvarnál uralkodó káros szlavofil befolyást elfojtsák. Czernin gróf legutóbbi budapesti tartózkodása és Wekerle Sándor miniszterelnökkel folytatott tanácskozása szorosban összefügg Polzer távozásával.

Nem valószínűtlen az a felfézés, hogy a német illetékes tényezők Wedel gróf bécsi német nagykövet útján is abban az irányban érvényesítették befolyásukat, hogy Ausztriában a szlavofil tendenciák helyébe a régi kipróbált politikai irány képviselői kerüljenek. Czernin gróf nézetei más tekintetben is eltértek Polzer felfogásától. A külügyminiszter Beck Miksa Vladimir bárót ajánlotta a királynak Clamm-Martinitz utódjául, míg Polzer jelöltje a befolyásoknak könnyen hozzáférhető Seidler lovag volt. Ismeretes, hogy milyen meglepetést keltett osztrák politikai körökben, amikor a már dezinált Beck báró váratlanul visszaadta a kabinetalakításra való megbízatását és Seidler kapott megbízást kormányalakításra.

Polzer távozásával egyidőben egybeesik egy ezidőszert még rejtett akció, a melyet Beck báró, aki jelenleg a legfőbb osztrák számvevőség elnöke Sieghardt-tal, a volt bankkormányzóval, aki hatalmát még nem veszítette el, szövetkezve indított a Seidler-kormány ellen. Sieghardt tudvalevőleg a Steirermühl papirgyár részvénytársaság részvénytöbbségének tulajdonosa s így a Steirermühl-gyár lapjára, a *Neues Wiener Tagblatt*-ra döntő befolyást gya-

kol. A nagy bécsi lap évtizedek óta minden osztrák kormány szócsöve és támogatója. Néhány hét óta azonban, pontosan Singer Vilmos főszerkesztő halála óta ellenzéki hangokat hallat. Az új főszerkesztő Löbl miniszteri tanácsos a szerkesztőség kormánypárti érzelmű régi tagjait is skartba tette és Zupichot, a *Prager Tagblatt* főszerkesztőjét vette maga mellé helyettes főszerkesztőnek.

Sieghardt és Beck báró felfogása, a mely a mai kormány politikájától elütő, napról-napra jelentkezik.

Ajtóról-ajtóra.

(Zádor Imre eredménytelen vándorlása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny megírta, hogy Zádor Imre gépzemigazgató szén beszerzése végett Bécsbe és Budapestre utazott. Oszintén bevalva, nem sok reményt fűztünk ehhez az utazáshoz, és csakugyan a gépzemigazgató dus ígéretekkel ugyan, de üres kézzel tért vissza. Ma felkerestük Zádor Imre gépzemigazgatót, aki tudósítónknak ezeket mondta:

— Először Bécsbe utaztam, ahol eljártam a központi szállításvetőség kocsintézőségénél, és azt kértem, hogy bocsássanak megfelelő vaggónokat rendelkezésre, hogy a város szénhez juthasson. Itt azt a félvilágosítást nyertem, hogy a szállításvetőség minden nap bizonyos számú vaggont bocsát a szénbányák rendelkezésére, de hogy a szénbányák hova és kinék szállítják a kitermelt szenet, arra a szállításvetőség befolyást nem gyakorolhat. Ez kizárólag az Országos Szénbizottság hatáskörébe tartozik, ahova a szállításvetőség a városnak erre vonatkozó már régebben felterjesztett távirati kérvényét át is tette.

— Ezután Budapestre mentem, ahol mindenekelőtt Ugron Gábor belügyminiszterhez jártam el, akitől ajánló levelet kaptam a Szénbizottsághoz. Tisztelegtem Hantos Elemér kereskedelmi államtitkárnál is és kifejtettem előtte, azt a veszedelmet, amely a városi vízművet és csatornatelepet a szénhiány miatt fenyegeti. Hantos államtitkár kijelentette, hogy az illetékes körök szívesen segítenének a város baján, de a vagonhiány minden igyekezetet meghiusít. Felkerestem a Szénbizottság elnökét, Raus Gottlieb udvari tanácsost, aki kijelentette, hogy majd intézkedni fog, hogy az elsőrangú városi üzemek hamarosan szénhez jussanak, és utasítani fogja a petrozsényi és lupényi bányákat, hogy azonnal szállítsanak a városnak szenet, mielőtt vagon áll rendelkezésükre.

— Ezekkel az ígéretekkel természetesen nem elégedhettem meg, és ekkor az az ötletem támadt, hogy a Máv. igazgatóságához fordulok segítségért. Fel is kerestem Vázsonyi Jenő udvari tanácsos igazgatót, aki egy vagon szenet a város rendelkezésére bocsátott azzal, hogy mielőtt a szénbizottság által kiutalt szénmennyiség megérkezik Aradra, a város nyomban vissza adja a vasútnak a kölcsönkapott egy vagon szenet. Vázsonyi igazgató távirati kiutalása már ma meg is történt, az egy vagon szenet megkapjuk. Ez a mennyiség azonban mindössze egy napra elegendő. Most két szénkereskedővel folytatunk tárgyalásokat egy-egy vagon szén megszerzéséért és ecél-

jából. Így talán mégis sikerülni fog a városi üzemek menetét zavartalanul fentartani mindaddig, amíg Lupényből és Petrozsényből megérkezik a szén.

A gépzemigazgató bécsi és budapesti utjának eredményéről ma délután tett jelentést a polgármesternek.

Felmentett feleségylkos.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi háziezredben teljesít katonai szolgálatot Kis Antal 101. gyalogezerredbeli szakaszvezető. Az értelmes altiszt a békésmegyei Öcsödön gazdálkodó és csaknem régen nősült meg. Több hónapot töltött a különböző harctereken, ahonnan betegen tért haza s azóta könnyű szolgálatot teljesít az aradi várban. Körülbelül két hónappal ezelőtt a különben vig kedélyű szakaszvezető busulni kezdett. Bajtársai faggatni kezdtek, hogy mi a baja? Végre egyik bizalmasának elmondta, hogy otthonról valaki figyelmeztette, hogy a felesége együtt él egy orosz fogollyal.

A szakaszvezető egy reggel parancsnokánál kihallgatáson jelentkezett és megkérte, hogy jelöljék ki őt annak a szállítmánynak a parancsnokául, amelyet Bécsbe kell indítani. A parancsnok teljesítette Kis szakaszvezető kérelmét, aki teljes felszereléssel el is indult a szállítmánnyal.

A szakaszvezető Szarvason elmaradt a szállítmánytól, hazament Öcsödre, ahova késő éjjel érkezett meg. A házat zárva találta, mire zörgetni kezdett. A felesége az ajtóhoz jött és ijedten kérdezte:

— Ki az?

— Én vagyok az Antal. Nyisd ki az ajtót!

Az asszony néhány perc múlva ajtót nyitott és a szakaszvezető előtt ott állott a felesége revolverrel a kezében, amelyet férje mellének szegzett. Kis Antal erre lekapta válláról szolgálati fegyverét és célzás nélkül elsütötte. A golyó talált és az asszony holtan esett össze. Az orosz fogoly, aki tényleg ott volt Kis Antal portáján, felhasználva az alakalmat és az ablakon keresztül megszökött.

A saját becsületében bíráskodó katonája még akkor éjjel jelentkezett a csendőrségen és elmondta, hogy mit tett. Másnap csendőri kíséret mellett bevonult aradi csapatához. A várban azonnal előzetes letartóztatásba helyezték, majd átkísérték Temesvárra, ahol a hadosztály bíróság megindította ellene a vizsgálatot.

Hat hétig volt vizsgálati fogságban Kis Antal, aki felett ítélkezett a temesvári hadosztálybíróság és erős felindulásban, jogos önvédelemből elkövetett emberölésnek minősítvén tettét, a szakaszvezetőt felmentette. Kis Antal ma érkezett vissza aradi csapatához, ahol ismét az a vidám legény, akinek azelőtt ismerték.

SPORT.

☞ Közgyűlés. Az aradi korcsolyázó egyesület december hó 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a Baross-parkban levő csarnoképületben tartja meg az évi rendes közgyűlését, melyre az egyesület tagjait ez uton hívja meg az elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A választmány jelentése az 1916—17. évről. 3. Mérleg és nyereség és veszteség számla előterjesztése. 4. Előirányzat az 1917—18. évre. 5. Tisztikar választása 3 évre. 6. Számvizsgálóbizottság választása 1 évre. 7. Indítványok.

Tömeges pertörlési kérelem.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Megírtuk néhány hét előtt, hogy a Haditermény Részvénytársaság aradmegyei kirendeltsége rájött, hogy a termelők a részükre kiállított őrlési tanusítványokat meghamisítják s így a kitüntetett s a miniszteri rendeletben megállapított fejkvótánál nagyobb mennyiségű gabonát őrltetnek s ezzel a közügyasztás elől vonnak el olyan mennyiségeket, melyek — az általános terméseredmény alapján — a közellátásnál nagyon is figyelembe lettek véve.

A községi előjáróságok e tanusítványokat rendszerint egy hónapi mennyiségnek megfelelő gabona őrlésére állították ki: az amugy sem sok és így még inkább elaprózott őrlés alá kerülő gabona, illetve liszt semmiképp sem elegendő az őstermelő, tehát nehezebb munkát végző falusi lakosság ellátására. Ez késztetett azután egyeseket, hogy a tanusítványban kitüntetett súlymennyiség elé, vagy utána még egy számjegyet írjon és az így kikorrigált engedély alapján a jogosnál több gabonát használjon fel őrlésre, mert hisz feles gabonával mindegyik termelő rendelkezett.

Részben a durván keresztül vitt javításokból, részben pedig a tanusítványoknak a terméseredménnyel meg nem egyező voltából jött reá a kirendeltség e manipulációkra s nyomozása eredményeként eddig mintegy 200 feljelentést adott be az aradi királyi ügyészségnek.

Hogy mennyiben alapos az ügyészség felfogása, midőn az őrlési tanusítványokat közokiratnak minősítvén, azok tartalmának megváltoztatása miatt *közokirathamisítás büntette címén adott vádiratot a feljelentettek ellen*, mi nem bírálhatjuk el, azt a bíróságok lesznek hivatva eldönteni, de úgy látszik a terhelték határozottan más álláspontot foglalnak el, amennyiben tömegesen bízták meg Molnár Oszkár dr. ügyvédet védelmével, ki a vádiratok ellen kifogásokat adott be s így a vádtanácsnak lesz alkalma mielőbb a vád fenntartása, vagy visszautasítása tekintetében határozni.

Alkalmunk nyílt ezen ügyben beszélgetést folytatni Molnár dral, ki a beadott kifogások tartalmát illetőleg nem tartotta időszerűnek közléseket tenni, de más, érdekes kijelentését regisztráljuk.

Molnár dr. arra tekintettel, hogy ezen esetekben azt látja, hogy nem egyes egyének bűnözési hajlamának eredményei a hamisítások, hanem éppen az őstermelő falusi lakosok követték el szükségből, mert nehéz testi munkája közepette a szükre szabott lisztadagokból nem tud kellően táplálkozni s így mintegy az éhség és szükség vitte reá ezen embereket olyan büntetendő cselekmények elkövetésére,

a melyeknek büntethető voltát ők meg sem érik, fel sem tudják fogni, az érdekelték képviseletében — kegyelmi uton — pertörlést fog kérni

s hisszük, hogy e kérelem kellő eredménnyel is fog járni, hiszen az adott esetben be kell majd látnia az intézkedésre hivatottaknak, hogy sokkal nagyobb megnyugvást fog kelteni egy pertörlési kérelem, jó és min-

denki meggyőződését fedő elintézése, mint egész falvaknak olyan deliktumáért való szigorú megbüntetése, melyek deliktualis voltát az azt elkövetők fel sem tudták fogni, hiszen ők csak jól akartak lakni, a törvény szigora pedig öt évig terjedhető börtönbüntetéssel sújtja.

Hiszük, hogy az aradi kir. ügyészség emberiesen érző és gondolkodó vezetője pártolól fogja véleményezni a pertörlési kérelmeket.

Öngyilkos pap-tanár. (Álom az európai Egyesült-Államokról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szatmáron széles körben ismerték és kedvelték a kir. kath. főgimnázium egyik népszerű pap tanárát, Csókás Viktor drt. Éppen ezért széles körben a legnagyobb részvétellel és megdöbbenéssel fogadták azt a váratlan hírt, hogy Csókás Vidor dr. öngyilkos lett. A házbéliek a szerencsétlen embert ágyában találták, eltorzult arca a párnák közé volt temetve. Kihült és megmeredt balkezében az orrához szorítva egy nagy kávécsészét tartott, amely tele volt tömve vattával. A csésze szagából nyomban meg lehetett állapítani, hogy kloroformot lehelte be és így mérgezte meg magát.

Asztalán több nyitott levél feküdt. Az egyik levelet Bornemissza Tibor püspökhöz intézte, de erre a levélre vonatkozólag egy másik levélben megjegyzi, hogy annak elejét már szeptemberben megírta. Ebben nem is tesz említést öngyilkossági szándékáról.

Egyik barátjához intézett levelében azt kéri, hogy *szurják át a szívét, mert fél a tetszhaláltól.*

Kéri, hogy a rajta levő reverendában temessék el, ha a reverenda véres is. Amiből arra lehet következtetni, hogy előbb azzal a gondolattal foglalkozott, hogy agyonlövi magát.

A Szamos című lap szerkesztőségéhez intézett levele így szól: „Fáj a saját szerencsétlen sorsom s fáj az emberiség borzasztó sorsa. Mindig pacifista voltam s agítottam a pacifizmusért, de az emberek nem tömörültek a pacifisták körül, hanem gunyolták őket. Most már látják, hogy igazuk volt, de már késő.

Hiszem, hogy eljő az az idő, amikor Európa területén lakó összes államok egy nagy szövetségben olvadnak össze s akkor az *Európai Egyesült Államokban* lehetetlen lesz a háború. Midőn a Világ Egyesült Államai alakítanak egy nagy szövetséget, akkor lehetetlen lesz a háború a Földön.

Az emberiség történetének kezdete: minden ember *ellensége* minden embernek — történetének tetőpontja pedig: *minden ember szövetségese* minden embernek. Akkor kellett volna csak születnem, mert én egész életemben úgy gondolkoztam, ahogy akkor fog az emberiség gondolkozni. Azok az én kortársaim, nem pedig akik közt most kellett élnem. Vannak ugyan, akik már így gondolkoznak, de csak kis számmal.

Ha azok idegeit is tönkretette a háború s a sok gonoszság, akik nem pacifisták, meny-

nyivel inkább idegbeteggé lettek azok, kik mindig az általános felebaráti szeretetet hirdették.

Pihenni vágyom s ez a pillanatokig tartó szenvedés árán el akarom érni. Akik a holtak városában — a temetőben — laknak, boldogabbak, mint akik az élők városában laknak. „Odalent már nem fáj semmi, de jó lesz ott megpihenni.”

Csókás dr. 44 éves volt.

Kedvenc témája volt a béke kérdése és a halál. Az örök békéről legutóbb könyvet írt, amellyel egy egyetemi pályázaton akart résztvenni.

A gimnáziumban a növendékek előtt előadást tartott az örök béke eszméjéről és előadása végén átnyújtott Bagossy Bertalan igazgatónak egy 2000 koronás hadikötvényt azzal, hogy annak kamatait minden évben az a diák kapja, aki legsikerültebb tanulmányi irja az örök békéről.

MŰVÉSZET.

* **Heti műsor:** Egész héten minden este „Sztambul rózsája”. Szombaton délután „Falu rossza”.

* **A jövő lét érvékességei.** Az az óriási érdeklődés, mely a Sztambul rózsája pompás operett iránt megnyilvánul, arra indította Szendrey igazgatót, hogy a nagyközönség általános tetszésére a hét minden estéjén a Sztambul rózsája sláger-operett marad a műsoron, mely Achmed szerepét Barics és R. Tóth, a színháznak e két kitűnő erőssége felváltva játsszák. A Sztambul rózsája a szezon szenzációja, a közönség tüntető tetszés nyilatkozata kíséri minden jelenést és ujrátzat minden énekszámot és úgy van vele, hogy minél többször hallja, annál jobban megkedveli. — **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután három és fél órakor mérsékelt helyárrakkal A legénybucsu pompás operett van műsoron. Este 7 és fél órakor rendes helyárrakkal A Sztambul rózsája szenzációs operett van műsorra tűzve.

* **Az új magyar regényirodalom termékei** között méltán kelthet feltűnést az az érdekesítő, de első betűjétől az utolsóig irodalmi mű, amely a napokban jelenik meg az egyik előkelő fővárosi kiadóknál. A kétkötetes regény címe: *A porban*, szerzője pedig a modern magyar elbeszélőirodalom kitűnő tagja: *Török Gyula*, aki egyébként aradi származású fiatalember. A kétkötetes mű, amelynek hatalmas terjedelméhez mérten meglepő az ára, minden könyvkereskedésben kapható lesz már a legközelebbi napokban.

* **Az Aradi Élet legújabb száma.** Pap Lya operanékesnőt közli a címlapon. Nívós közlemények, hangulatos versek, kitűnő tréfák tarkítják a népszerű hetilapot. Az Aradi Élet előfizetési ára negyedévre 4 korona.

* **Az Aradi Színpad harmadik száma megjelent.** A boríték mindkét oldalán Blidar Vainna, az aradi színtársulat művésznőjének két kitűnő fényképe emeli a lap értékét. A lap előfizetési ára 6 korona.

* **Az Aradi Tükör legújabb száma,** amely bővelkedik a szenzációkban, vasárnap jelenik meg. Többi között Arcibasev Féltékenységről pompás szatirát olvashatunk a lapban. Kapható a könyvkereskedésekben, a dohányüzsoókban és a rikanesoknál.

* **Nikszáth almanach 1918.** megjelent és kapható *Denk* könyvkereskedésnél Forray-u.

* **Sztambul rózsája** Deák könyvkereskedésnél Forray-utca.

Szakit az entente Oroszországgal.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Genf. Anglia, Franciaország és olaszország nem fogják elismerni az új orosz kormányt. Ez diplomáciai bonyodalomra ad okot. A három kormány megvárja a pétervári kormány egy barátságatlan aktusát és

ekkor a diplomáciai viszonyt megszakítja.

Ilyen barátságatlan aktusnak tekintenek a titkos szerződések közlését.

Stockholm. A diplomáciai szakítás az entente és Oroszország között közvetlenül küszöbön áll, ha ugyan még be nem következett. Buchanan angol és Roulen francia nagykövetek rögtön értesítették kormányukat a maximálisták fegyverszünetre vonatkozó követeléseiről. Az angol és francia kormányok azonnal utasították nagyköveteiket, hogy a maximálista kormánnyal semmiféle tárgyalásokba ne bocsájtkozzanak és a fegyverszünetre vonatkozólag ne nyilatkozzanak. Az entente ezen magatartása Lenint és híveit nem lepték meg, a szovjet azonban arról tanácskozik, hogy milyen eljárást kövessenek az entente követelésekkel szemben.

Rotterdam. Abban az átiratban, amelyet Trockij az entente képviselőihez intézett, felkéri a nagyköveteit, hogy vegyék tudomásul a fegyverszünetre és demokratikus békére irányuló javaslatot, amelyet a szovjetek általános kongresszusa elfogadott, mint formasierű javaslatot az összes frontokon való haladéktalan fegyverszünet és a béketárgyalások közvetlen megkezdése érdekében. Kijelenti Trockij, hogy ezt a javaslatot egyidejűleg intézte az összes hadviselő népekhez és kormányokhoz.

A Times mai száma vezércikkében foglalkozik a kormány e javaslatával és a következőket mondja:

„Nem lenne méltó szövetségesekhez, ha az új orosz kormány e lépésére a helytelenítés szavait vesztegetnék. Közben azonban a szövetségeseknek nem szabad szemrehunyini a maximálista kormány komoly cselekedetei előtt. E kormány helyénmaradása magával hozza a szövetségesek és Oroszország összeköttetések megszakítását.

Ezek az összeköttetések kétoldaluak: Oroszország jó szolgálatokat tett nyugati szövetségeseknek, ezek viszont nagyon is bőségesen ellátták Oroszországot pénzzel, ágyúkkal, municióval és élelemmel. A szövetségesek részéről öngyilkosság volna, ha továbbra is szállítanák mindezt annak az Oroszországnak, amelynek kormánya nyíltan tárgyal az ellenséggel.

Amsterdam. Cecil Robert lord az oroszországi eseményekről a következőképpen nyilatkozott a Reuter-ügynökség egyik képviselője előtt:

— Nem hiszem, hogy a pétervári tüzök mostani eljárása az orosz nép felfogásának megfelelő. Ha mégis így lenne, ez természetesen az 1914. szeptember 9-én kötött szerződés megszegését jelentené és azt, hogy nemcsak egy szövetséges hagyta cserben a többi háború idején, hanem hogy éppen olyan szerződést szegett meg, amely az

összetartást biztosította volna. Ha az orosz nép helyesli ezt az eljárást, ezzel tulateszi magát az európai közösségen. Én azonban nem hiszem, hogy az orosz nép megerősítene azoknak proklamációját, akik állítólag a kormányt képviselik. A katonákat arra izgatják, hogy tábornokaikat tartóztassák le és a követszáron keresztül kezdjenek béketárgyalást az ellenséggel. Ha a tüzök célja az orosz hadsereg megsemmisítése, akkor alkalmasabb módot nem is találhattak volna azok, akik most Pétervárott a felelősséget viselik. Ha valóban lehetetlen bizonyos összeütközéseket elkerülni, például, ha letartóztatják az angol állampolgárokat, akkor

szó se mehet a tüzöknek a diplomácia által való elismerésükről és a velünk való összeköttetéséről.

Nem szándékozunk ilyen kormányt elismerni.

Hága. A Times jelentése szerint Oroszország és Japán között minden összeköttetés megszakadt.

Elfelejtettek kérni.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad városa minden esztendőben csekély államszegélyt, mindössze 3850 koronát kap a kultuszminisztertől bizonyos kulturális célokra. Ezt az államszegélyt minden évben külön-külön kell kérni a minisztertől. Eddig mindig így is történt és a város pontosan és szabályszerűen megkapta a néhány ezer koronát.

Az idén azonban egy kis baj történt. A számvevőség miután rengeteg a dolga, megfeledkezett a terminusról és a segélykérő felterjesztést későn küldte fel a miniszterhez. A miniszterjumban, úgy látszik, nagyon szigorúan ügyelnek a terminusok pontos betartására, legalább is olyan esetekben, amikor a miniszteriumnak adnia kell valamit. Legalább erre lehet következtetni abból a miniszteri leiratból, amely nemrég érkezett a városhoz és amelyben a miniszter arról értesíti a várost, hogy a kért segélyt nem folyósítja, mert a kérelem későn érkezett.

A tanács mai ülésén Kovács Vince kulturtanácsos referálta ezt a pikáns aktát és hosszadalmas előterjesztésének az volt a veleje, hogy a város vezetősége intezzen újból felterjesztést a miniszterhez és kérje ismételt az a néhány ezer koronát, amelyre a városnak szüksége van, de amely a kultuszterületre meg sem kótytyan. A kulturtanácsos valahonnan előhalászott egy régi miniszteri rendeletet, amely azt mondja, hogy a városnak nem kell okvetlenül minden évben kérnie a segély kiutalását; elég, ha egyszer kéri, mert a miniszteriumban ugyis előjegyzés van arról, hogy a városok milyen összegű segítségben részesülnek a kultuskormány részéről. A tanács elfogadta Kovács Vince előterjesztését és a korábbi miniszteri rendeletnek ezt a passzusát indokolásképpen hozzáfűzi a felterjesztéshez.

Ebből a kis esetből a számvevőség bizonyára azt a tanulságot fogja levonni, hogy jó lesz ezentúl pontosan betartani az előírt terminusokat, különösen akkor, ha pénz áll a házhoz, mert a miniszteriumban nem tréfálnak és azonnal a tagadás állásponjtjára helyezkednek, ha formahibák történnek.

Döntést akartak az angolok.

Berlin, november 24. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti: Nyugati harc-tér:

Rupprecht trónörökös hadcsoportja. Flandriában fokozódott tüzérségi tevékenység mellett a Bösinktől Stadenbe és az Ypernből Roulersbe vezető vasutvonalak mentén a leghevesebb tüzhulámok romboló lövésekkel váltakoztak. Az angolok Cambreytól délnyugatra újból megkísérelték a döntést. A Queenanból Banteux-ig terjedő arcvonalon erős tüzharc vezette be a csatát. Egy erős támadás Inchy ellen a falu előtt összeomlott. Quevrét elkeseredett harcokban több rohammal szemben szivósan megvédtük. Különösen erős volt a Bourlon Fontaine és La-Folie ellen irányított lövés. A páncélos gépkocsik sürü hullámát sürü tagozásban követte a gyalogság. Ereje megtört csapataink hősi és tüzérségünk megsemmisítő hatásán. Az ellenség, amely súlyos áldozatok árán csak lassan nyert tért, Bourlon irányában szemben találta magát a támadásban kiválóan bizonyult csapataink ellentámadásaival, amely ismét kivetette őt Bourlon faluból és erdőből. Az ellenség ereje kimerült, több hiábavaló rohamban, amelyet a heves vetélkedés tárgyát képező Fontaine, továbbá a La-Folie erdő ellen intézett. Ugyanaz a csapat, amely az előző napon a falunak rohammal történt eloglalása alkalmával bebizonyította fényes támadó készségét, tegnap époly kitar-tóan és vitézül verkedett a védelemben. Egyedül Fontaine előtt harminc páncélos gépkocsi hever szétlőve, amiből kepet alkothatunk magunknak a harcban vetett ellenséges erőkről. Tüzérségünk hatása lekötött éjszakai előretöréseket Rumilly ellen és Masnierestől délkeletre.

A német trónörökös hadcsoportja. Az arcvonal szűk helyén fokozódott a franciák tevékenysége. Ellenségeink e hó huszadika óta légi harcban es elhárító tüzelésünk következtében huszonhét repülőgépet veszítettek. Richthofen báró százados hatvankettedik, Richthofen báró hadnagy huszonhatodik, Bongartz hadnagy pedig huszonnegyedik légi győzelmét aratta. Keleti harc-tér. Nagyobb harci cselekmény nem volt. Macedon arcvonal. A tüz a Prespa tó és Monastir között, valamint a Cserna hajtás mentén feléledt. Ludendorff.

EGYESÜLET.

(*) Közgyűlés. Az aradi Patronázs Egyesület szombat délután fél öt órakor tartotta rendes közgyűlését Kínizig János nyugalmazott főispán elnökle mellett, melyen a vezetőség kívül a közgyűlésre meghívottak jelentek meg. Az elnöki megnyitó elhangzása után Keller Lajos előterjesztette az 1916. évi titkári jelentést, melyben a Patronázs Egyesület működéséről, komoly, szép és áldásos tevékenységéről adott világos képet. Rámutatott arra a fejlődésre, amit az egyesület négy évi fennállása óta a mai napig megtett. Az egyesület az elmúlt évben háromféle irányban működött: fenntartotta a fiatalokak menhelyét, ellátta a pártfogói teendőket és kivette részét a rabsegélyezésből. Keller János táblabíró az igazságügyi patronázs működéséről számolt be. Szerinte az egyesület csökkentő hatással van a fiatalokak bűnözésekre. A tisztikart újból megválasztották.

HIREK.

Aradi tábori-lapok.

(Ellített könyvkereskedő.)

(Telefon.) A rózsaszínű tábori levelezőlapok sok bajt és sok szomorúságot okoztak már, de kellemetlenséget szereztek Kerpel Izsó aradi könyvkereskedőnek is, aki pedig nem postára adta, hanem inkább csak eladta ezeket a nyomtatványokat. Emiatt hozott ma ítéletet ügyében a Kuria is, amely ezzel lezárta aktáit annak az Aradon és jogáskörökben sok szóbeszédre okot adó pernek, amely még a háború kitörésekor indult meg.

Ekkor ugyanis sok magáncég nagy tömegben gyártotta és hozta forgalomba az egy filléres rózsaszínű tábori levelező lapokat. Neubert prágai cég is készített ilyen tábori lapokat és Kerpel Izsó tőle is vett öt ezer darabot. El is adott vagy ezret, de ekkor kellemetlen meglepetés érte. A postakincstár ugyanis feljelentést tett ellene, mert azzal, hogy a tábori levelezőlapokat forgalomba hozta, megsértette a kincstár egyeduralmát és a kincstárt meg is károsította.

A nyomozás során kiderült, hogy Eberlein Józsefné ujszentannai kereskedő vásárolt Kerpeltől ilyen nyomtatványokat és ezért nemcsak Kerpel Izsó ellen, hanem Eberlein József ellen is megindult az eljárás.

Az aradi törvényszék bélyeghamisítás vétségében mondotta ki bűnösnek Kerpel Izsót és Eberlein Józsefnét és mindkettőjüket a 92. §. figyelembevételével, csekély pénzbüntetésre ítélte. Kerpel Izsót kétszáz korona fős és 60 korona mellékbüntetésre, Eberlein Józsefnét pedig hatvan korona fős és husz korona mellékbüntetésre ítélték.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlottak fellebbeztek, de a nagyváradi ítéletábró az aradi törvényszék ítéletét helybenhagyta.

A bejelentett semmiségi panaszok folytán a per a Kuria elé került, ahol a II. büntető tanács Ráth tanácselnök elnöklésével most tárgyalta ezt az ügyet. Polgár kuriai bíró behatóan ismertette a per anyagát Stipt koronaügyész felszólalása után azonban a Kuria a bejelentett semmiségi panaszokat visszautasította és ezzel az aradi törvényszék ítélete jogerős lett.

— **Tolnay Kornél Aradon.** Tolnay Kornél, államtitkár, a Máv. elnökigazgatója, Luger Kamilló kir. tanácsos, elnöki titkár kíséretében ma reggel Aradra érkezett. Az államtitkár utja főleg családi jellegű volt és Aradon leányánál Boda Lászlónénál szállott meg. A nap folyamán azonban tárgyalásokat folytatott Vigyázó István máv. üzletvezetővel is. Tolnay Kornél elnökigazgató az esti személyvonattal visszautazott Budapestre.

— **Kitüntetések.** Kelmácsán János, az aradi hadkiegészítő parancsnokságnál beosztott tábori lelkész a lelkészi érdemkereszt 2. osztályát kapta. Blaha Lajos 33. gyalogezredbeli főhadnagy, Muntean György és Török István 33. gyalogezredbeli hadnagyok a legfelsőbb dicső elismerésben részesültek.

A király Suciu Jenő 33. gyalogezredbeli egészségügyi hadnagynak a signum laudis adományozta. A vitéz hadnagynak ez már a negyedik kitüntetése. A háború első napjától teljesít szolgálatot a harcstéren.

— **„Megtorlás”.** Genfből jelentik: Newyork Herald párisi kiadásában „A legjobb és legolcsóbb gyógy mód” címmel egy cikk jelent meg, amelynek a tartalma a következő: Minden egyes személynek, aki német repülő támadása alkalmával akár Franciaországban, akár Angliában megsebesül, vagy meghal, egy német hadifoglyot kell agyonlőni. Ha azonban ez beleütköznék a nemzetközi jog szabályaiba, akkor bizonyos számú hadifogolynak alkalmat kell adni „a szökésre” és pedig oly módon, hogy egész biztosan a légi támadás miatt megfelelő hangulatban levő tömeg közé „meneküljenek”. A nép majd tudni fogja, mit cselekedjék. Ezután szóról szóra a következőt írja a cikk: Különben a hadifoglyok számának csökkenése nemcsak mint megtorlás értékes a mi részünkre, hisz a régi közmondás azt mondja, hogy a halott kutya mindig olcsóbb, mint az eleven. A német lapok valamennyien átvették ezt a felháborító és gonosz írásművet és természetesen közönséges gyilkosságnak bélyegzik. Különösen megvetéssel illetik azt a módot, amelylyel az ördögi gondolatot egy nagy világlap közé merre tenni. Idézik egy nagy költőnek a szavát, ki azt mondotta, az emberiség utja a humanitástól a nacionalizmuson át a bestialitáshoz vezet.

(Javul a valuta.)

Az ezerszer áldott és ezerszer átkozott, irigyelt, féltve rejtett, gögös, diadalmas, meg alázó és felemelő pénzről, a rejtelmes valutáról az a hír jött ma, hogy javult. A világpiacon nagyobb szerepet kapott a magyar korona. Eddig csak statisztika volt, amolyan kis epizodista, csak éppen hogy motyoghatott, lenézték, ha találkoztak vele, oldalba rugták, még annyit se ért, mint a román lei, kigunyolták és megvetették, most pedig azt ordítják bele a világba, hogy javult. Mi az, hogy javult? Nekünk, háború-cibálta, nyomorult közönségnek tökéletesen mindegy, hogy a börespekulánsok, pénz-Caligulák, érték-Napoleonok és más egyéb gazdasági Cézárokok mit mondanak a pénzről: javult-e vagy esett? Nekünk az a fontos, hogy kapunk-e a boltban az átadott bankókért cipőt vagy szalonnát. A javulás csak akkor javulás, ha közvetlenül érezzük. Pénzünk nem volt eddig sem, nem ismertük a javított kiadást, nem tudtuk, hogy mit tartanak az amerikai spekulánsok a mi koronánkról. Most azonban kezdünk divatba jönni, kezdünk urak lenni és hamarosan talán z elsők közé verekedjük magunkat, még a világpiacon is. Talán még pénzünk is lesz a jövőben, úgy mint Gáspár apó mondja a Kornevillei harangok című dalműben: Aranyunk lesz, sok aranyunk, pénzünk, javított, bővített, „vihárosan” emelkedet kiadásban. Oh, mi jó fiúk vagyunk és szívesen beleegyezzünk a históriába: pénzünk emelkedett, akárcsak a kedvünk a hír hallatára és most már az emelkedett pénzt szeretnők látni.

— **Egyházi vizsgálat.** Rađu Jakab dr. nagy váradai egyházmegyei székes kanonok, pápai prelátus mint püspöki delegátus „canonica visitiót” tartott a marosmenti, világosi és borosbesi gör. kath. esperesi kerületekben. Impozáns fogadtatásban részesítették mindenütt, különösen Sajtényban és Világoson. A mai napon a marosmenti és világosi esperesek kíséretében Bokszegezen vizsgálta meg a gör. kath. egyházat. A nép tömegesen jelent meg a diszes nagytemplomban s ájtatosan hallgatta a prelátus által fényes segédlettel celebrált misét.

— **Felmentettek jótékonyága.** A hadbavonultak hozzátartozóinak segítése, a rokkant katonák támogatása biztosítéka elsősorban azoknak a diadaloknak, melyeket vitéz fiaink a világ minden tájékán aratnak. Nagy megnyugvás ez a fronton küzdő harcosnak, hogy az otthonmaradt család nem nyomorog, mert gondjaiba veszi a város meleg szívé közönsége s erre adnak anyagi eszközöket a felmentettek s a vállalatok. A nagy siker mutatja ennek a gondolatnak nemességét s igazán nem tudjuk, ki lehet büszkébb rá, Barabás Béla dr. főispán, az eszme felvetője, avagy az őt oly gyorsan megértő jószívek. Az a hatalmas összeg, mely e címen gyűlik egybe, lesz biztosítéka annak, hogy az eszme felvetőjének gondolata teljesülni fog. A hét folyamán Barabás Béla dr., Arad szab. kir. város főispánjának szabad rendelkezésére a következő adományok folytak be: Hehs Béla 2015, Andrányi K. és Fia 1000, Egy emberbarát 1000, Jellinek József 1000, Hazai Fatermelő R. T. 1000, Aradi Ipar- és Népbank 1000, Kotzander Ignác 500, Aradi Fűrészgyár R. T. 500, Aradi Széchényi Gőzmalom R. T. 500, Szécsánszky Milutin járulék 200, Kneffel Lajos 200, Taffrov József 100, Csiky Ödön dr. 100, ifj. Tenner Lajos 100, Müller J. és Fia 100, Kánya Géza 50, Vékony Imre 50, Sztán Tódor 25, Kiss István havijárulék 20, Hegyes Mátyás 20, Szijártó János 20 korona.

— **Soványító kura.** Egy jól ismert aradi gyógyszerésznek, aki sulyban százötvenhat ki, logrammot nyom, azt tanácsolták, hogy masszírozta magát Póschnál. Hat heti kúra után kérte a gyógyszerésztől egy barátja:

— No mennyi az eredmény?
— Hat kiló, felelte.
— Meg se látszik rajtad.
— Nem is én fogytam hat kilót, hanem a Pósch.

— **Előléptetés.** A király az egyes lovastűzefeknél Bille Aladár, Cselkó János, Hendl Béla dr., Róth Frigyes dr. és Dengl Miklós hadnagyokat főhadnagyká nevezte ki. Spielberger Henrik dr. alorvost főorvossá léptette elő a király.

— **Katonai kinevezések.** A hivatalos lap mai száma közli: A király tartalékos századosokká nevezte ki Ganovszky Lajos, Popovics János és Sehr István tartalékos főhadnagyokat a 33. gyalogezredben. Tartalékos főhadnagyok lettek: Vajda Ferenc 101. gyalogezredbeli, Kurtag Károly, Halász Dezső és Fülöp György 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyok. A szolgálaton kívüli viszonyban századosokká lettek: Kormányos Benő dr., Leopold Gyula, Rauch Béla és Telescu György dr. Főhadnagyok. Első osztályú főorvos lett Sauervald János dr. főorvos. Csenedőrelezredes lett Záray Ödön csenedőreznagy. Népfelkelő századosok lettek: Greiner Károly a 3., Vajkovics Emil dr. 27. és Schiffer Miklós 2. honvédegyalogezredbeli népfelkelő főhadnagyok. Népfelkelő főhadnagy lett Kovács Béla a 2. honvédegyalogezredben. Népfelkelő hadnagy lett Mérő Samu dr. 33. gyalogezredbeli népfelkelő tisztjelölt.

— **Adomány a Fábry Sándor-alapra.** Rózsa Imre Acsev. főellenőr 50 koronát adományozott az Aradi Ujságírók Egyesülete Fábry Sándor-alapjára.

— **Hadigondozó iroda Aradon.** Az aradvárosi hadigondozó bizottság hadiözvegyek, hadiárvaik, hadirokkantak és hadbavonultak családtagjainak a háborús állapotból kifolyólag készségesen áll rendelkezésére. Irodáját hó 26-án, hétfőn nyitja meg Apponyi-köru 14. szám alatt (Szabadkőmőves páholy) Hivatalos órák hétköznapokon délelőtt 9-12, délután 3-5, vasárnap délelőtt 9-11.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Cadorna elátkozta dandárjait.

Genf. House ezredes, Wilson képviselője tegnap Párisba érkezett. A nagy entente-konferenciának most már semmi nehézség sem áll útjában. Ettől a konferenciától várja a párisi sajtó a legnagyobb fájdalomtól való megszabadulását, az Oroszországhoz való viszony tisztázását, Japán katonai segítségének módozatait és az entente parancsnokságára vonatkozó ellentétes vélemények megszüntetését. Ha **Lloyd-George egyelőre vonakodik az angol vezérkarral együttesen attól, hogy Joffre-t nevezzék ki az ententeseregek generalisszimuszává**, ezt a párisi sajtó fájdalmas eseménynek tartaná. Azt hiszik azonban, hogy Clemenceau-nak és Hause-nak sikerül Lloyd-George-t álláspontjától eltéríteni, ha pedig nem sikerül, akkor a konferencián egyszerűen leszavazzák.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Flandriában erős tüzérségi harc. A Loulli-erdőtől Beceleig, a Skarpétól délre fokozódott a kültevékenység. Az Oeuvres és Vauteaux faluk ellen intézett erős angol támadások az ellenség jelentékeny veszteségei mellett meghiusultak. Keleten és Olaszországból eddig nem jelentenek különösebb eseményt.

A hajléktalan ötszörös háztulajdonos. Budapestról telefonálja tudósítónk: Szájbély Gyula udvári tanácsos, a Háztulajdonosok Szövetségének elnöke eladta Eötvös-utca 14. szám alatt lévő házat, ahol fényesen berendezett lakása volt, Klein Lajosnak, aki viszont tovább eladta a palotát Libits Adolfnak. Libits még a múlt hónapban felmondott 1918 májusra Szájbélynek, aki a felmondást el is fogadta. Szájbély most az egyik házában. Deák Ferenc-utca 15. szám alatt felmondott két lakójának, akik a felmondást nem fogadták el. A lakbérleti bizottság Kovács bíró elnökeite alatt tárgyalta a két felmondási pert. A bizottság a háztulajdonost felmondási keresetével elutasította, kimondva azt, hogy ő követett el mulasztást, amikor Libits szabálytalan felmondását elfogadta és a mulasztása következményeit másra nem háríthatja át. A Háztulajdonosok Szövetségének elnöke öt nagy bérkaszárnya tulajdonosa így hajléktalan maradt.

Adományok. Feubusz Sárika Ópálosról 7 koronát küldött a vak katonáknak. Lippai Mátyás Elekről 25 koronát küldött a rokkant katonáknak.

Elfelejtik a fizetést. Aradnak van vegyvizsgáló állomása, amely különösen most a háboru alatt, amikor szinte orgiákat ül az élelmiszer-hamisítás, igen hasznos munkálkodást fejt ki. A városnak éppen elég pénzébe kerül a vegyvizsgáló állomás fentartása, de szívesen meghozza az áldozatot, mert valamiképpen mégis csak megtudja gátolni az élelmiszer hamisítást. A náboru alatt lábrakapott az a szokás, hogy a vármegyének messzebb fekvő részeiből is adtak munkát az aradi kémiai laboratoriumnak, sőt a legutóbbi időben Tomes megye egy részét is hozzácsatolták az aradi vegyvizsgáló állomás működési területéhez. **M e s z l é n y i** Emil dr. főügyésze, a vegyvizsgáló állomás vezetője a legnagyobb lelkiismeretességgel és pontossággal végzett el minden munkát, de panaszkodni kezdett, hogy az egyre jobban szaporodó munkát egyedül nem képes elvégezni. A város fel is irt a földművelésügyi miniszterhez, hogy rendeljen ki Aradra még

Köln. A római lapok a Brenta és Piave között folyó hadműveletek miatt nagyon nyugtalanoknak. Hangsúlyozzák, hogy e csata kimenetele Oroszország sorsára döntő lesz.

Bern. A Radió-ügynökség jelenti: Parlamenti bizottságok megbízták Canevát, hogy kérje a kormánytól: indítsa meg a vizsgálatot az Isonzonál szenvedett katonai vereség ügyében.

Lugano. A Popolo írja: Általános a nézet, hogy a nagy olasz vereséget egyes csapatok árulása okozta. A bűnös dandárok között elsőnek Róma város nevét viselő csapat adta meg magát. A Lazió-dandár is csak csekély ellenállást tanúsított. Cadorna a borzalmas napok után megjelenő napi parancsában így szól az áruló dandárokhoz:

Isten és haza átkozzon meg benneteket!

Az idézett lap hozzáfűzi jelentéséhez, hogy most már megváltozott a helyzet. Velence kiürítése befejezést nyert. Most fél millió szövetséges van Olaszországban és nemsokára ütni fog az óra, amikor a miénk vissza fogják venni az ellenséget Itália földről.

egy vegyész, de erre a felíratra mindeztideig még válasz nem érkezett. A városi tanács azután kutatni kezdte, hogy tulajdonképpen miért is kerül most olyan sokba a laboratórium fentartása és rájött arra, hogy a vármegye és Tomes megye községei az elvégzett munkáért egész egyszerűen *elfelejtettek fizetni*. A mai tanácsülésen szóba került ez a kérdés és úgy határoztak, hogy felírják a földművelésügyi miniszterhez, vagy utasítsa a községeket fizetésre, vagy pedig tárcája terhére utaljon ki nagyobb segítyt az aradi vegyvizsgáló állomás részére.

Adományok. A polg. leányisk. tanfőhelye névnapi virágmv. címén 12 k., ugyanezen iskola növendékei 8 k., továbbá Vásárhelyi Lászlóné 40 k., Schill Józsefné 20 k., Egy kongreganista 14 koronát juttatott a Növendelmi Hivatalnak. Természetbeni adományok: Vásárhelyi Janka 2 nagy drb. posztó, Hehs Vilmosné 5 kg. bab, Gr. Bréda Viktorné 5 p. harisnya, A karácsonyi vásárra Br. Bánhidya Antalné 1 Bonbonnier, 3 baba, 3 p. kis cipő, 3 p. harisnya, Tóth Ilus 1 névjegytárca, 1 cigaretta doboz, Kintzig Jánosné 8 drb. terítőt, Gr. Bréda Viktor né 6 kis kosarat adományozott. Mindezen nemesszivü adakozóknak hálás köszönetet mond és további szíves adományokat kér a Hivatal nevében Baross Boris ügyv. alelnök.

A szabadliceum a kulturpalota ültési nehézségeire való tekintettel tavaszra háfasztódott.

Winterri-estély e hó 29-én, pénteken lesz megtartva. Jegyek Scherhagnál.

Gyors- és gépirás tanfolyam. Minden hó elsőjén kezdődő gépirás tanítás az összes rendszerű írógépeken. Gyorsírás és irodai munkálatok tanítása szaktanár vezetése mellett. Beiratkozni minden nap lehet: Bodnár József írógép vállalatánál Arad, Weitzer János-utca 11. Telefon 11-41.

Érdekes fényképlállítás. Reinhardt Fülöp és Deutsch Testvérek Andrassy-téri kirakataiban néhány napra egy művészi interieur fényképsorozat van kiállítva, amelynek minden egyes darabja, melegségével és légységével valóságos remeke a fénykép művészetnek. Ezek a most divatos interieurok, az ily képek felvételével hivatásosan foglalkozó **Steinitzer**

Dezső fényképész (Arad, Kiss Ernő-u. 4.) felvételei, a melyek aradi és vidéki családok otthonát ábrázolják. Nevezett fényképész a karácsonyra szánt fényképfelvételre már most elfogad előjgszvéseket.

— **Karácsonyi albumok** előjegyezhetők **Kerpelnél.**

— **Magyar és német** könyvujdonságok, vidékre pontos küldemények. Krausz Paulin kölesönkönyvtárában. (Szinház épület.)

— **Divatos névjegyek** **Kerpelnél.**

— **Könyvtárakat, festményeket és bélyeggyűjteményeket** jó árban vesz **Kerpel.**

A vaggongyár munkásai

(Akiket elakart a vezetőség bocsátani.)

— *Az Aradi Közlöny tudósítójától.* —

Az Aradi Közlöny mai számában megírta, hogy az aradi Weitzer-féle gép- és vaggongyár munkásainak egy részét a szén- és anyagihiány miatt el akarják bocsátani, illetve hadimunkásokról lévén szó, őket a csabai gyűjtőállomásra, illetve pöttesteikhez akarják bevonultatni. Az egyoldalú információ alapján azt irtuk, hogy a gyár katonai parancsnoka akarja keresztülvinni ezt az intézkedést, amely nem egyezik a gyárvezetőség felfogásával.

Most teljesen beavatott helyről úgy értesülünk, hogy *a dolgok éppen megfordítva áll.* — Maga a gyár vezetősége helyezkedett arra az álláspontra, hogy a szén- és anyagihiány miatt a gyár hadimunkásainak egy részét el kellene bocsátani. A katonai parancsnok humánus szempontokra hivatkozva, ellenezte ezt az intézkedést, de minthogy ezzel nem érte el célját, felmutatja a gyár vezetősége előtt azt a kereskedelmi miniszteri rendelet, amely úgy intézkedik, hogy a szén- és anyagihiány miatt *a hadiüzemek munkásokat el nem bocsájthatnak* és az üzem korlátozása esetén a nem dolgozó hadimunkások bérének felét is kötelesek fizetni.

A gyár vezetősége azonban hajthatatlan maradt és a munkások ama kérelmét is negligálta, hogy ne tegyék ki nélkülözésnek a tél küszöbén a többtagu családokat, a melyeknek kenyérkeresője a gyárvezetőség intézkedése folytán kénytelen lenne ismét katonai szolgálatot teljesíteni. A katonai parancsnok erre sürgős felterjesztést intézett a honvédelmi miniszter illetékes szakosztályához és ebben hivatkozott a már ismertett kereskedelmi miniszteri rendeletre.

Tegnap megérkezett a honvédelmi miniszter rendelete, amely kimondja, hogy a gyár vezetősége köteles a kereskedelmi miniszternek régebben kiadott rendeletéhez alkalmazkodni és ennek következtében *egyetlen hadimunkást sem bocsájthat el* a gyár kötelékéből.

VÁROS ÉS MEGYE.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságánál 1917. évi november hó 27-ik napjának d. u. 4 órájára rendkívüli közgyűlést hirdetek, a melyre a törvényhatósági bizottság t. tagjait meghívom. Tárgy: 1. A VII. hadikölesön jegyzés és az eddig jegyzett hadikölesön kötvények összegének konvertálása. 2. A községi tanítók pótlék megszüntetése iránti kérelme. 3. A gyermekkorház 1918. évi költségvetése. 4. A városi árvaház 1918. évi élelmezésének biztosítása. Varjassy Lajos, polgármester.

Lenin elfogatja Duchonint.

(Kaledin kikiáltotta a monarchiát.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Stockholm. A Dagbladet jelenti Pétervárról: Duchonin tábornok ellen le tartóztatási parancsot bocsátottak ki. A tábornokot hadbírószág elé fogják alítani.

Az Aradi Közlöny már közölte az orosz kormányának a főparancsnokhoz intézett parancsot a fegyverszüneti tárgyalások megkezdésére.

A nagykövetekhez intézett jegyzék itt következik:

Pétervár. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: A kormány a Pétervárott akkreditált nagykövetekhez az alábbi jegyzéket intézte:

Nagykövet ur! Van szerencsém Önnel közölni, hogy egész Oroszország munkás-, katonai- és parasztképviselei főtanácsának kongresszusa október 26-án és november 8-án egész Oroszország részére új kormányt alakított, melynek neve a népmegbízottak tanácsa és amely Lenin Ilics Vladimirt jelölte ki elnökévé.

A politika irányítása énám van bízva, ki a kihágások intézésére jelöltettem ki. Amidőn az Ön ügyelmét, Nagykövet Ur, a főtanácsok kongresszusa által elfogadott következő jegyzékére elhívom, mely javaslatot tartalmaz a fegyverszünetre és a népek függetlenségét, szabad fejlődését fejlődését biztosító, önrendelkezési jogán felépülő demokratikus, annexió- és kártalanítás nélküli békére, van szerencsém Önt felkérni, hogy ezt az okmányt hivatalos javaslatnak méltóztassék tekinteni a fegyverszünetre és a békére vonatkozó tárgyalások azonnali megkezdésére nézve.

Az orosz köztársaság kormánya ezt a javaslatot megküldi valamennyi népnek és kormányának.

Méltóztassék, Nagykövet Ur, a főtanácsok kormányának legteljesebb nagyrabecsülését közölni a francia néppel, amely nem vonhatja ki

magát az alól, hogy békét kérjen éppugy, mint valamennyi hadviselő, elvérző, a megszárlásban kimerült nemzet. *Trockij*, a külügyek megbízottja.

Stockholm. A Djen közli Kaledinnak egyik manifesztumát, amelyben kihirdeti, hogy a csapatai által megszállott összes területeket államegységnek tartja, amelyben bevezeti a konstitucionális monarchiát. Az a főfeladata, hogy Oroszország régi határait visszaállítsa.

Bern. A Temps jelenti, hogy Muravjev tábornok, a pétervári csapatok főparancsnoka lemondott alásáról. Valószínűen külön sereget szervez, hogy Kaledin ellen vonuljon.

Amsterdam. A Times írja Pétervárról: A helyzet a nyugati és az északnyugati fronton kritikus. A csapatok kimerültek, a katonáknak nincs téli ruhájuk és élelmiszerük. A pétervári csapatok a polgárháború beszüntetését és a koalíciós kormány megalakítását követelik. Dél-Oroszországban a hadsereg helyzete kedvezőbb.

Stockholm. A „Djen” megoáfolja Kerenszki öngyilkosságának híreit és biztos forrásból közli, hogy repülőgépen matrózruhában menekült az utolsó pillanatban, amikor a Kornilov csapatai megadták magukat a maximálistáknak. A bolsevikiek lapja is azt jelenti, hogy Kerenszki Kiérbe érkezett és ott nagy beszédet intézett a csapatokhoz.

Bécs. A Züricher Zeitung jelenti: Az oroszországi bomlás ma már a moldvai helyzetre is nagy hatást gyakorol. A lakosság az éhségtől szinte örült. Még a milliomosok sem tudnak más eleségre szert tenni, mint babra. A nép vágyakozva várja a békét és azt hiszik, hogy az oroszországi döntéstől függ Románia sorsa is.

TÖRVÉNYSZÉK.

Fölmentés súlyos vádak alól.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértés büntetésével vádolva állt ma az aradi törvényszék előtt *Aufmut* István őszentannai rendőrparancsnok. *Aufmut* állítólag a község háza egyik helyiségében, ahol jelen volt egy esendőrőrmester is, megverte *Breit* Miklós ottani kereskedőt. *Breit* ugyanis a pankotai hetivásáron *Argyelán* János gazdától tehenet és borjút vásárolt, aminek árát az üzlet megkötésénél nem fizette ki, mert a marhalevelek átírását az őszentannai előjárásnál kellett megejteni. *Breit* Pankotáról átment Őszentannára, ahol abban az időben szájj- és körömfájás volt. Jelentkezett *Aufmut*nál, aki azonban letiltotta az állatoknak a faluból való elbajlását. Így *Breit* és *Argyelán* között a vásár nem jött létre. Mikor *Breit* elakartá hagyni a község házat, *Aufmut* utána ment és visszahívta. *Breit* mit sem sejtve tett előget a rendőrparancsnok hívásának és nyugodtan bement szobájába, ahol kívülük még egy esendőrőrmester is dolgozott.

A vádirat szerint *Aufmut* a hivatali helyiségében *Breit*nek esett és ütlegelni kezdte. *Breit* menekülni akart, az ajtóhoz rohant, de azt zárva találta és így nem tudott a rendőrparancsnok elől szabadulni. *Breit*ot az utcán felesége és testvérei várták, akik séta közben segélykiáltásokra lettek figyelmesek. Mindnyájan bekarantáltak menni a község házára, de a ka-

put zárva találták. Kis idő múlva végre megjelent *Breit*, akinek arca véres volt. *Breit* hozzá tartozóinak előadta, hogy benn a község házában *Aufmut* rendőrparancsnok és a esendőrőrmester összeverték. Azonnal orvoshoz ment és láttelelet vételezt magáról.

Az ügyet ma tárgyalta a törvényszék Nagy József táblabíró elnöke felel. A vádat *Tompa Gyula* dr. képviselte, *Aufmut*ot *Miclea Szevér* dr. védte.

Aufmut vádolt tagadta, hogy *Breit* Miklóst bántalmazta volna. Azt elismerte, hogy a marhalevel kiadása után visszahívta hivatali helyiségében, de ott sommiféle szóváltás, vagy verekedés nem volt köztük. A esendőrőrmester hasonlóképen vallott.

A törvényszék ennek dacára *Aufmut*ot felmentette, mert nem találta beigazoltnak, hogy *Breit*ot a vádoltak verték volna meg. Az ügyész felebbezést jelentett be.

§ Az ügyvédek helyzetének javítása. Buda pestről telefonálja tudósítónk. Az ügyvédi kamarák országos érkezelete, amely három napra van kontemplálva, ma kezdte meg tanácskozását. Az ülésen, melyet *Papp József* dr. nyitott meg, jelen volt *Grecsák* Károly igazságügyminiszter is. Elsőnek tárgyalták a hazatérő ügyvédi energiák foglalkoztatására irányuló javaslatot. Az elnök beszámolt arról, hogy Magyarország 8390 ügyvédje közül 4615 teljesít katonai szolgálatot; 183 ügyvéd halt hősi halált, 109 vál rokkanttá, 2211 ügyvéd volt kénytelen bezárni irodáját. Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy a maga részéről a leg hatásosabban fogja támogatni az ügyvédek szociális helyzetének megvalósítására irányuló akciókat.

Háborus aradiak. II. Medgyessy főhadnagy.

Azok között az idegenek között, akiket a háborus kényszer tett — ideiglenesen — aradiakká: a legrokonszenvesebb egyéniségek egyike: Medgyessy Ignác dr. Kordovány-barna arca elüt az európai tipustól, s villogó szeme is keleti származásra utal. Kaukázusi csekesznek, krimiai tábornak vélőd inkább, mint alföldi magyarnak, vagy erdélyi székelynek. Pedig ennek a kottónak a turáni lelkesedése lobog benne minden iránt, ami a sovinszta magyarsággal kapcsolatos.

Hogy milyen vallású: azt három év alatt nem lehetett megtudni. A reformáció emlékünnepeén ott volt a kálvinista templomban, a hosszú napon a zsidó templomban hallgatta a Kol-nidret, a misékre szorgalmasan eljár, s barátságot tart fel a lutheránus egyház-atyákkal.

Egyik legjobb barátja, akit állandóan csak „a jó ember”-nek nevez, cukros mosolygással aposztrofálta a minap:

— Mondd meg már egyszer, milyen vallású is vagy te tulajdonképpen?

Mire Medgyessy főhadnagy előzékenyen felelt:

— Katona vagyok!

S most csakugyan ez a hitvallása, meggyőződése. Nem tudom, lehet-e valaki pápább a pápánál, de hogy Medgyessy katonább a hadvezéreknél is, arra leteszem a fősküt. Katonai kérdésekben nem ismer tréfát és megalkuvást. Különösen nem a stratégiában, amely a kisujjában van. A legnagyobb jósok egyike, aki már a háboru elején minuciózns pontossággal megjövendölte Hindenburg tábornagnak a mazuri tavaknál aratandó óriási győzelmét. Barátja: a „jó ember” — ettől fogva Mazurinak nevezte el, amely becéző néven nevezi ma is mindenki, aki szereti. Pedig mindonki szereti. Mert ő a „szivességek nagymestere”, „a végső kétségbeesések mentő anyaga.” De ebben is pontos és pedáns. A hozzáfordulókat kalkülussal látja el: X. = első osztályú szivesség, — Y. = harmad osztályú.

A legjobb cimora; megtagadni semmit so tud azoktól, akiket lelkehez közelállónak tart. Szívesen vállalkozik apróbb kiruccanásokra is, de csak — szalmaözvegysége idejében. A szépnék, bármilyen formában nyilatkozzék is meg: műértő élvezője, s el nem marad egyetlen színházi premiertől sem. A színészek játékával soha sincsen megelégedve, de azért csokrot küld nekik. Mindig név nélkül. Ha a színház előadásán névtelen csokrot adnak fel a zenekarból: mérget vehet akár melyik ellenségem, hogy ezt Medgyessy dr. küldte. De kérdezze meg csak tőle: villámó szemekkel fog tiltakozni és a kardja markolatán fog járni a keze. Egyébként mindenki nyugodt lehet, mert ez az a kard, amely gyermekkorától össze van növe hüvelyével, ez még nem látta a napvilágot.

A háboru előtt állítólag fiskális volt Vingán, de ezt az időt ő már elfelejtette, bár némi homályos adataim vannak arról, hogy a vingaiak nem felejtették el. Hogy vingai működése milyen eredménnyel járt, bizonyítja egyik volt kliensének őszinte megnyilatkozása:

— Amióta a Medgyessy ügyvéd ur elköltözött Vingáról, azóta másnak is szabad vagyvósnodni.

Mert azt meg kell adni, hogy ebben a tekintetben is rendet tudott tartani a vingai bolgárok között. S midőn a fent említett vingai testvért megnyugtattuk, hogy nem sokára vége lesz a háborúnak, s az ügyvéd ur vissza megy hozzájuk, ijedten felelt:

— Csak egy kicsit ne még, uram, csak addig ne, míg megveszem azt a házat, amelyikre most alkuszom. Mert ha a Medgyessy fiskális ur haza jön, ő veszi meg. Maholnap egész Vinga az övé lesz...

Lám, lám! csakugyan milyen furfangos hadvezér ez a Medgyessy doktor, Vingán a házakat és a földeket hódítja meg, Aradon pedig a sziveket...

KÖZGAZDASÁG.

Az arany esésének oka.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar bank főtanácsának mai ülésén Schmidt Frigyes vezér titkár megtett jelentése után ezeket mondta:

Hadseregünk és a német hadsereg fényes győzelme, továbbá az oroszországi zür-zavaró szülő hírek valamennyi semleges állam bank piacán békereményeket keltett. Ennek következtében három északi ország bankjánál és a holland banknál a német birodalmi márka és az osztrák-magyar korona viharosan emelkedett. Valószínű az a feltevés, hogy a márka és a korona emelkedését a francia és az amerikai spekulánsok gyors fedezései idézték elő, akik arra törekednek, hogy Németországnak és nekünk a márka és a korona elértéktelenítésével a semleges külföld gazdasági piacán nehézségeket okozzanak. Hogy milyen vad volt a spekulánsok deviza és valuta manővere, az kiderül az arany árának hirtelen eséséből. *Babinovier* Jakob ismert aranyspekuláns letartóztatása után egy kilogramm finom arany ára 21 ezer koronára azonnal 18 ezer koronára esett, hogy a további 3 nap múlva 15 ezer koronára essék.

Drágább a zsír Aradon, mint Budapesten.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi polgármester ma állapította meg a sertés-zsír és sertésbőr új maximális árát s ugyancsak ma állapította meg a székesfőváros tanácsa is az új maximális árakat.

Alább közöljük mind a két kimutatást. Megállapítjuk, hogy Budapesten átlagban 1 korona 50 fillérrel olcsóbb a zsír és szalonna, mint Aradon. Nem tudjuk megérteni, hogy miért éppen Arad az a szerencsés város, ahol legdrágábban lehet kapni mindent. A polgármester, mint megirtuk, szaktényezők javaslata alapján állapította meg az új maximális árakat. A város közönsége köszöni szépen a szaktényezők gondoskodását. A polgármester egyébként az új maximális árakat e hó 25-től kezdődőleg a következőleg állapította meg: Oldalas 8 korona 90 fillér, comb és tarja 9 korona 30 fillér, karaj 9 korona 80 fillér, olvasztani való szalonna bőrrel 4 centiméternél vastagabb 11 korona 80 fillér, olvasztani való szalonna 4 centiméternél vékonyabb 10 korona, sózott szalonna 11 korona 80 fillér, füstölt vagy paprikás szalonna 12 korona, hárj 11 korona 80 fillér, olvasztott zsír 12 korona, nyers debreceni 10 korona 20 fillér, száraz vagy főtt debreceni 12 korona, nyers sonka 11 korona 80 fillér, főtt sonka egészben 14 korona 40 fillér, sonka szeleteivel 16 korona 80 fillér, párisi 9 korona 60 fillér, vereshurka, májas, tüdős 6 korona, elsőrendű disznósajt 8 korona 40 fillér, kocsonya, bőr, nyelv 6 korona, töpörtyű préselt 7 korona 90 fillér, vagdalt hus 10 korona 20 fillér. A sertésvágás korlátozása, a termelő és viszoneladó közt érvényes legmagasabb árakra, valamint az élősértés legmagasabb árára vonatkozó intézkedéseket pótlólag fogja a polgármester megtenni.

Budapestről telefonálta tudósítónk: A főváros tanácsa ma állapította meg a sertésbőr és zsír maximális árát a következőképpen: szalonna 9 korona 40 fillér, hárj 11 korona, olvasztott disznósajt 10 korona 60 fillér, füstölt, pácolt szalonna 11 korona, más egyéb szalonna 11 korona 50 fillér, nyers karaj 11 korona, comb, lapocka, tarja, vagy oldalas 10 korona, csülök és nyelv 5 korona, füstölt karaj 13 korona.

— A vigalmi adó életbeléptetése. A mai tanácsülésen elhatározták, hogy december hó 1-én életbeléptetik a vigalmi adóról szóló új szabályrendeletet, amelyet a belügy miniszter

már jóváhagyott. A szabályrendelet értelmében az orfeumok, kabarék és tánemulatságok az eladott jegyek 20%-át, egyéb előadások a jegyek 10%-át, hangversenyek pedig a jegyek 5%-át fizetik vigalmi adó címén. Nem fognak adózni a Kölcsey-Egyesület és a Filharmoniai-Egyesület kulturális célu előadásai, illetve hangversenyei után. A tanács megbizta a rendőr-főkapitányt és a számvevőseget, hogy a szükséges előmunkálatokat végezzék el.

— A népiroda új helyisége. A népiroda vezetősége jelenti, hogy irodáját hétfőn, e hó 26-án Apponyi körút 14. szám alá (Szabadkőműves páholy) helyezte át. Az iroda szívesen szolgál díjmentes tanáccsal a hadbavonultak hozzátartozóinak. Hivatalos órák köznapon délután 9—12, délután 3—5. Vasárnap délelőtt 9—11.

— Birtokosok. Székely Sándor és neje eladták a Gyár-utca 11a. sz. házat 9800 koronáért Szirbik Sándornak. — Major Rezső és tulajdonostársai eladták a Wesselényi-utca 8. sz. házat 35.000 koronáért Grimm Bélának. — Holczner Gyuláné, Gross Eteleka eladta a Szt. Pál-utca 7. és Beresényi Miklós-utca 6. sz. házat 65.000 koronáért Róth Zsigmondnak. — Unger Béla és neje és Molnár Sándor és neje eladták a Bajza-utca 12a. sz. ingatlant 18.300 koronáért Földes Béla és nejének. — Nemes Jenő eladta az Aulich Lajos-utca 7d. sz. házat 15.500 koronáért Kormos Manónak. — Lippai Ignác és neje eladták a Borona-utca 45. sz. házat 13.000 koronáért Krisztinkovics József és nejének. — Ipolyi Keller Iván és samarjai Leölkes Béla eladták a Kálvin János-utca 43. sz. házat 40.000 koronáért Mayer Demeter és nejének. — Perin Rémusz és neje eladták a Szilágyi Dezső-utca 39. sz. házat 8000 koronáért Lukács József és nejének.

— A vasúti tarifabizottság összehívása. A vasúti árudíj-szabás küszöbönálló reformja tárgyában dr. Hantos Elemér államtitkár mint a tarifabizottság elnöke e hó 30-án délelőtt 11 órára egybehívta a tarifabizottságot. Az ülésre szóló meghívókhoz a kereskedelmi minisztérium részletes emlékiratot mellékel, amely a tarifareform végleges újításait és az áruosztályok átosztályozásával járó módosításokat is ismerteti. A reform életbeléptetését értesülésünk szerint 1918 január elsejére tervezik.

— A magyar Bank a Balkánon. A Keleti Csoport képviselőjében a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság két vezető igazgatója most érkezett vissza balkáni utjáról. Értesülésünk szerint Dorner Gyula igazgató Bulgáriában járt, a hol egy újabb intézmény megalapítását készítette elő. A bank másik igazgatója viszont Törökországban tartózkodott s szintén a közel jövőben megvalósulásra kerülő üzleteket kötött le.

— Kisúttók visszaállítása ügyében nagyobb számú küldöttség jelenik meg november hó 26-án, Szabó István gazdapárti képviselő vezetésével a pénzügyminiszternél. Találkozás 26-án reggel, a Keleti-pályaudvarnál. Kérjük az összes érdekelteket, hogy a közös ügy sikere érdekében mentől nagyobb számban csatlakozzanak. Gálffy Gábor és társai, Gura-záda.

— A legújabb laktörrendelet kapható Pichler papírkereskedésében (Bohus-palota.)

— Keresk. szakoktatás. Beiratkozás a december 3-án kezdődő 4 havi magántanításra: Lázár Vilmos-utca 2. Gyors- és gépiró iskola.

Fej- és gyomor-fájás, pépes szájjal émelegés, felfúvódás, valamint hányásra vagy hasmenésre való hajlandóság esetén a természetes Ferenc József keserűviz kiméletesen keresztüldobli a gyomrot és a bélesatornát, előmozdítja az emésztést és növeli a munkakedvet.

Lobkovitz herceg szimatja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Beavatott udvari és politikai körökben érdekes és nem minden alap nélküli históriát rebesgetnek, melynek előterében a szereplés színteréről most lelépett Lobkovitz Zdenkó herceg főudvarmester áll. A herceg tudvalevő mindenkor igen nagy szimpátiával volt a muzsikussal és harcolni nem szerető cseh nemzet iránt és egyes híradások szerint éppen ily irányú érzelmei miatt kellett váratlanul eltűnnie a díszes pozícióból. A fáma azonban másképpen tudja Lobkovitz herceg távozásának történetét és mi elmondjuk a históriát úgy, amint az a közelálloktól eredően futott szét.

Lobkovitz Zdenkó herceg sorsa már régebben meg volt peeséltve. A kegyes ur, aki, a király koronázása alkalmával nagy szerepet játszott Magyarországon is, egy kis hibáskát követett el a nemzeti aktusnál. A hercegnek pechje volt; valamit, ami roppant fontos, elfelejtett és ezen feledékenysége miatt jutott kellemetlen helyzetbe. Mielőtt ugyanis a koronázás megtörtént volna, a magyar képviselőház és főrendiház tagjai és más méltóságok deputációban tisztelegtek az uralkodónál. A hódoló küldöttség a király elé járult és üdvözölte. Az uralkodó válaszul akart az üdvözlésre. Tudvalevő az államfők beszédei rendszerint már eleve elkészülnek és azt papírról olvassák fel. Károly király válasza is papírra volt vetve. Mikor a küldöttség szónokának, Csernok János hercegprimásnak üdvözlése elhangzott, a király fel akarta olvasni a választ, amely azonban volt található sehol sem.

Természetes, a királyhoz közel álló személyek izgatott érdeklődése Lobkovitz herceg felé fordult, mindenki a főudvarmestert figyelte, akinek a beszéd szövegét idejekorán át kellett volna az uralkodónak nyújtani. Sugdosni kezdtek és roppant kínos percek peregtek le. Lobkovitz herceg kétségbeesetten sóhajtott fel:

— *Jessus, wo ist denn die Rede?* (Jézusom, hol van a beszéd?) forgolódott izgatottan a főudvarmester, aki majd elsüllyedt szégyenében, hogy egy ilyen fontos állami aktusnál, amikor ő is a premierjét tartja, mert most került először az ország színe elé, ilyen halatlan blamázs érje az első udvari hivatal fejét.

— *Na jetz kann ich in Pension gehen!* (most nyugdíjba mehetek) fordult a mellette álló Hazai Samu báró honvédelmi miniszterhez az aggodalom hangján.

— *Kannst gehn, aber erst bring die Rede!* (mehetsz, de előbb hozd ide a beszédet) válaszolt nevetve és magyaros őszinteséggel a miniszter a cseh főurnak.

Egy évvel előtte meg a herceg kitiünd szimatja a történendőket.

MOZI.

* **Uránia hétél műsora.** Vasárnap: Harry Piel sorozat: *A fekete lord.*

* **A moziroda hírei.** A fekete lord. *Harry Piel detektívdrama az Urániában.* Nemcsak a közönségnek, de a sajtónak is egyhangú bírálatára már a bemutató után megpecsételte a legújabb *Harry Piel* film sorsát. Mint előre látható volt, egy olyan filmmű, mely telve van a legszébb moziirakkokkal, s mely maga is a rendezésnek és a filmjátszásnak kiváló produkcióját mutatja be, feltétlenül sikert kell hogy arasson. A közönség ebben a képből nemcsak cselekményt kapott, hanem cselekmény keretében a legnagyobb legérdekesebb mutatóványok egész tömkelegét, melynek nagy sikere ugyancsak főleg ezen sarkallik. Két napon keresztül színiültig telt házak nézték a filmet és ma vasárnap a közönségnek ezrei fognak ismét gyönyörködni *Harry Piel* nagyszerű rendezői munkájában és a filmgyár elsőrangú gyönyörű felvételeiben. — **Az Uránia telefonja 3—41.** A közönség kényelmére a mai naptól kezdve a színház-telefont szereltetett fel, amely naptól kezdve délelőtt 1/2 11—12-ig és délután 1/2 5-től kezdve közvetít előjegyzéseket. — **Isten ostroma, a**

FOG- tömések, aranyból, platína, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szápadlás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 757. szám.

nemibetegségek elleni liga propaganda filmje, legközelebb az *Urúdnában*.

Hétfőn új műsor az Apollóban. Hétfőn vetíti először az Apolló-színház az „Egyszerű szívek” című négy felvonásos alpesi történetet. Egy végtelenül bájos szerelmi regény játszódik le előtünk a filmen, mely hílen visszaadja az alpesi nép egyszerű, nemes lelkivilágát és gondolkodását. A két főszereplő Klitsch V. és Marschne M., kitűnően megfelel feladatának. Ez a nemes egyszerűségű, megkapó kép két napig lesz műsoron. — **Nagy Nordisk-dráma az Apollóban** Mint megírtuk, óriási érdeklődés mellett mutatja be az Apolló-színház az Aranyfüst című Nordiskdrámát. A közönség a legmelegebb elismeréssel fogadta ezt a filmet, mely nem egy érzékeny szívet, hanem könnyeket.

Heradl Bark, a híres és ünnepezt színész, aki végigjárja a szenvedések országútját és a gyönyörű szép Hedda szomorú szerelme mindenkit meghatott. A direktió, hogy a vasárnapi közönség is élvezhesse ezt a kiváló, minden szépséggel rendelkező filmet, műsoron hakyja a képet még vasárnap is.

* **Elkészült az átalakítással az Erzsébet mozgószínház.** Két hónappal ezelőtt szorgalmas munkáskezek dolgozni kezdtek a színház átalakításán, ami ugyan a technikai akadályok miatt nehezen haladt előre, de annál nagyobb lesz majd a közönség meglepedése. Nem zugenak fülünkbe többé a nagy motorok, mert ezek az épület egyik részében nyertek elhelyezést egy külön épült motorházban. Több ízben hangzott el elismerő kijelentés, hogy kevés mozgószínház tud oly szép és éles, tiszta képeket produkálni, mint az aradi Erzsébet mozgó. A színház igazgatósága minden igyekezetével azon volt, hogy a közönségének a legnagyobb kényelmet biztosítsa, a többek között itt említjük

meg, hogy a vetítógép is egy más helyen nyert elhelyezést, miáltal az eddigieknél nagyobb és szebb képeket fogunk kapni. — Az átalakított színházban ma, november hó 25-én előadás lesz, mely napon a Törösvári birtok című detektív sláger elsőrangú pótműsor keretében kerül bemutatásra.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi november 25-én, vasárnap
Délután három és fél órakor mérsékelt helyárrakkal:

A legénybucsu.

Este fél 8 órakor rendez helyárrakkal:

A. Bérlet.

A. Bérlet.

Sztambul rózsája.

Operette 3 felvonásban

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen jó leányomnak

Pipikének

temetésén résztvettek a virággal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton is fogadják hálás köszönetüket.

8057

A gyászoló Kripp család.

A béke küszöbén

1917. október 1-én.

új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny-re.

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legértelmesebb, legkedveltebb és legolvasottabb újság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre . . . . . 36 korona

Fél évre . . . . . 18 korona

Negyed évre . . . . . 9 korona

Egy óra . . . . . 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Egy ügyes fiú kifutónak

nyomdánkban jó fizetéssel felvétetik.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált

finomabb arany gramját K. 11.—lg.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált

18 karátos arany gramját K. 9.—lg.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

bevált

14 karátos arany gramját K. 7.—lg.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

alkalmi vételnek először beszerezhetők.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég József főherceg-ut 12.

Karácsonyi és újévi

ajándékokat először be lehet vásárolni.

Központi arany beváltó

és ékszerész mint törvényileg bejegyzett cég

ARAD, József főherceg-ut 12.

sz. Lutheránus templom mellett.

Ujdonság.

Iskolatáskák, könyvtartók, piacitáskák, irattáskák zseluloséből.

A viaszos vászon és bőr legjobb pótlója. Minta megtekinthető:

Rosenthal Rezsónél, Temesvár — Belváros, Hunyady-utca 9., vagy közvetlen érdeklődés **Zellulose Industrie** cégnél, Bécs, VI., Mariahilferstrasse 27. 8066

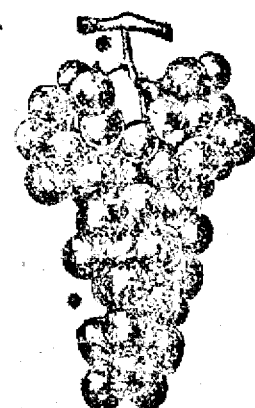
Jegyezzük életbiztosítással kapcsolatos

VII-ik magyar 60.-os hadikölcsönt

az **Első Magyar Általános Biztosító Társaság** bármely képviselőjénél.

Ujdonság.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Szőlőoltványokat

amerikai szőlő és gyökereket különböző fajtákban fajtiszta-ságért jótállva, szőlő legdusabb választékan a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlőoltvány telep.

Tulajdonos: 6445

CASPARI FRIGYES, Medgyes Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Földbirtokoknak

25 évre 7% annuitás teljes árfolyam,

30 évre 6% annuitás teljes árfolyam,

35 évre 4-85 annuitás 95% árfolyam

40 évre 5-66 annuitás 90% árfolyam mellett, továbbá

aradi házakra

50 évre 6% annuitás 98% árfolyam (rövidebb időre is) mellett

törlesztéses és váltó kölcsönöket folyósítva, valamint kisebb-nagyobb birtokok, házak eladását és parcellázásokat vállal.

Bonyhádi József

Arad, Kapu-u. 47., d. u. 2-től.

Birtokok és házak eladásra előjegyezve.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Feltételeink 6907
amortisációs kölcsönökre, ház és földekre:

95. árfolyammal	50 évi törlesztésre	K	5.22
"	40 "	"	5.36
"	35 "	"	5.83
97. árfolyammal	50 évi törlesztésre	K	5.43
"	35 "	"	6.02
"	25 "	"	6.96
"	15 "	"	9.40
99. árfolyammal	50 évi törlesztésre	K	5.86
"	35 "	"	6.41
"	25 "	"	7.31
"	15 "	"	9.70

Ugyanitt földek, szőlők, házak adás-vétele közvetítetik, mire megbízások kéretnék.

Szűcs F. Vilmos
a nagyszabeni földhitelintézet képviselője
Arad, Karolina-utca 10.

Viszketegséget,
sömör, ruh leggyorsabban emulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti
„BARNA ZSIR”
Nincsen szaga, nem peckit. Mindig eredeti pecsétet Dr. Fiesch-féle kérjünk. Próbát tégely 1.00 k., nagy tégely 3.—k. Családi tégely 9.—k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszer-tárában, Andrásy-ter 22. 7151

Kézzel szedett uradalmi fajalma kapható.

Erdeklődni lehet: 6036
Körösvölgyi Pálinkaraktár
Arad, Andrásy-tér 5. Telefon 651.

**„HUNGÁRIA”
RUM,**

Likör, továbbá min-dennemű Pálinka esenciák és kompozíciók a legjobbak. Ajánlja helyt Arad:

SZEMZŐ ÁRMID
áruügynökség és bizományi raktára Aradon. 851
Interurbán telefon 592 szám.

Bartháné kozmetikai intézete
Batthyány-utca 10.

Szépességápolás. Arcrác, májfolt, lencse, hajszál eltávolítatik. — Villanyvibráló, kézi masszáz, hajfestés. — Dr. Jutassy-féle szerekkel való működés és szétválás. 8051

A Magyar királyi belügyminiszterium és a magyar kir. kereskedelmi miniszterium által engedélyezett, valódi **HERSKOVITS-féle citromizból készült**
CITROMIZ POTLÓ,
mely teljesen pótolja a most amugy is behozatal hiányában drága citromot. Kellemes íze és jóságánál fogva felülmúlja az eddig forgalomba hozott összes citrompótlókat. Egy kellemes ízű limonádéhoz egy kávés kanál, egy teához pedig 30 csepp elegendő. **Herskovits-féle citrom-pótló** kapható az összes elsőrangú fűszer- és csemegekereskedésekben. Egy kis üveg ára 1.70 korona, 1 nagy üveg ára 2.40 korona. **Viszont-elárúsítóknak nagy árengedmény.** Képviselőt:
Roth József, Heim Domokos-utca 3.
Főraktár: Arad, Deák Ferenc-u., Földes gyógyszer-tárral szemben. Ugyelünk a Herskovits névre. 8197

Ön helyett jegyzünk hadikölcsönt!
Hazafiú kötelességét tehát **tőke nélkül is teljesítheti,** ha
hadikölcsön biztosítást
köt a
Hungária Államos Biztosító R.-T.
aradi vezérügynökségénél, Atzél Péter-utca 1. szám.
A jegyzett összeg választása szerint biztosítási díjjal 10 vagy 15 év alatt törleszthető. A törlesztési tartam lejárata után az eredeti kölcsönössimleket Önnek, előbbi elhalálása esetén hátramaradottainak **azonnal,** minden további kötelezettség nélkül kiszolgáltatjuk.
Kérjen tájékoztatót!
8045

FOG. MOHR JEANNETTA
vizsg. fogtechnikusnő
aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikereit működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtörmet** nyitottam, ahol legújabb berúnti és amerikai módszer szerint kezelem betegemet, foghuzás teljes orrészlettel (fagyasztás útján.) Aranyidák, aranykoronák, mindennemű kauosuk fogazatok, szájpadlás nélkül és lókamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tömések (piombák), mérsékelt díj-szabás mellett készítenek. Becses partlogasát kérve tisztelettel **Mohr Jeanetta,** vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. a. 8—12-ig, d. u. 2—7-ig. Videkliek 24 órán belül kielegíttének. 401

Használt ólom megvételre kerestetik.

Magyar gyógyborok
Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, láb-badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Bónne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 4 korona — fillér.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosító szer, finom fűszeres ízű, zson-gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbeteglek részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-valva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-donságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszereshető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-szertárában Arad, Szabadsag-tér.

Fehér, száraz
házi szappant
nagyobb mennyiséget vásárol
Hajós Árpád gyógyszer-tára
Arad, Andrásy-tér 22. sz.

Katonáknak Szőrvesztő-
Depillor.
fontos tudni, hogy
ruha'etük
kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

E kitünő, a maga nemében pá-ratlan szerrel minden alkalmat-lan szőrejt arc, nyak vagy karok-ról, stb. minden fájdalom nél-kül pár perc alatt okvetlen el-távolítható. Ara utasításai 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:
Hajós Árpád gyógyszer-tárában
Arad, And-rásy-u 22 szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetések díjat azavak szerint számítjuk.
Minden apró hirdetés ára 20 fillér. Vastagabb betűkkel 40 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 10 szög 2 koron.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztatassa.

Levelezés.

„Marianne“
jeligére sürgős levél van a kiadóban. 8077
Nyugdíjképes
állami hivatalnokné házasság oldálából megszerkedne 35-45 év közötti nyugdíjképes kor. uriemberrel. Hozomány 10 000 korona. Teljes című levelet „Margit“ jeligére a kiadóba. 8044

Alkalmazást keres.

Intelligentes
deutsches Fräulein wünscht Stelle zu grösseren Kindern mit guten Jahreszeugnissen. Briefe unter „Intelligent“ an die Administration dieses Blattes. 8035

25 éves
Szavegy házvezetőnőnek ajánlkozik tisztes névelő. Levelet „Házvezetőnő“ jeligére a kiadóba kerek. 8048

Fiatal
Intelligens jobb családból való kellemes külsővel rendelkező leány gyermek mellé állást keres. Levelet Borsó Béni-ter 18. háziügyelőkhöz küldendők. 8001

Intelligens urleány
pénztárnoknál, vagy írodai állást keres. Cím a kiadóban. 8088

Gyermek mellé
ajánlkozik ur házába egy 19 éves leány, ki magyar és német nyelven beszél. Cím a kiadóhivatalban. 8069

Alkalmazást nyer.

Két tagú
ur házhöz, főzni tudó tisztességes mindenes kerestetik. Arad, Dobó-utca 2. sz. ajtó 5. 8054

Deutsches Fräulein
wird gesucht zu grösseren Kinder. Lipót-utca 25. 8058

Jobb
házból való leány, vagy asszony kis gyermek mellé kerestetik. Új Minorita palota I. em. 1. sz. ajtó. 8063

Meljáró
takarító, bizonyítvánnyal kerestetik. Cím a kiadóban. 8025

Gyökerelt gyarló,
állandó alkalmazást nyer az Aradi Közlöny szerkesztőségében. Jelentkezni lehet délután 5-7 óra között. 8000

Nyomdász-tanulónak
felvétetik két fő, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

Csinosan
butorozott utcai szoba előszobával, világyvilágítással kiadó. Simonyi-u. 2. 8049

Házdik
emeleten egy erkélyes szoba kiadó. Széchenyi-utca 11. II. 10. 8039

Kiadó
a város központjában egy különbejárattal utcai butorozott szoba, előszobával. Cím a kiadóban. 8061

Kétszobás
butorozott szoba, esetleg konyha használattal, kiadó. Hlena-u. 18. 7989

Elegánsan
berendezett két ablakos utcai szoba fűdőzésre használattal kiadó. Cím a kiadóban. 8072

Lakást keres.

100 koronát
fizetnek annak, aki nekem egy két szobás lakást fűdőzéseszel szerez, 1-ére vagy dec. 15-ére. Cím a kiadóban. 8037

Hónapos
szobát külön bejárattal azonnalra, vagy december elsőjére keres, egy magános tisztviselő. Cím a kiadóban. 8050

Keresünk
négy-öt szobából álló, iródnak megfelelő helyiséget, esetleg zónnali igénybe vehetés mellett, lehetőleg belvárosban. Ajánlatokat „Iroda helyiség“ jelige alatt a kiadóban kérünk. 8008

Vétel és eladás.

Kiadó
egy valódi kúttaprika üszű esőköpöny. Bővebbet Weizelbaum fodrász, Hal-ter I. szám. 8079

Jókarban lévő
szmyrna szőnyegét megvételre keresek. Ajánlatokat „Szmyrna“ jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 8070

Valódi kanadai esküvőkés
boa és muff alig használt 3000 koronáért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8071

Kiadó
elegáns horvát városi bunda, valódi bőrrel, létéssel, Megtekint. hető Strunar ezüscsőnél Perényi-utca 10. szám. 8078

Megvételre keresek
egy vitrint. Telefon 1078 szám. 8091

Nagy ebédli kredenc
hosszaváló nagy tükros trümpóval és egy vég vaszon eladó. Dezső u. 2/d. 7983

Külföldi bélyegek
állandóan a lecsébb és legcsogyobb válasszékból kaphatók. Walder A. és Tarsa, Deák Ferenc-utca 8. 8028

Bélyeggyűjteményeket,
egyed jobb bélyegket vásárolunk. Walder A. és Tarsa, Deák Ferenc-utca 8. 8029

Kiadó
15 mm. prima sikulai és kormos alma. Cím a kiadóban. 8047

Kiadó
11 db. nagyon szép, nehéz pulyka. Cím a kiadóban. 8048

Vannak
egy jókarban lévő tizedes mérleget és eladnak egy négyzetes kőzi kocsi. Bolyos Odónné, Batthyány-utca 32/a. 8055

Kiadó
egy 16-os modern Lancaster és egy precízos Manchester vadász karabély rőzslővel. Cím a kiadóban. 8038

Mermetin eszermegavittura,
250 koronáért eladó. Aulich-u. 1. földszint balra. 8040

Allg használt
butor eladó. Széchenyi-u. 11., II. emelet, 10. ajtó. 8038

Elegáns
férfi ruhák, téli kabát és fehérnemű eladó. Minorita-palota II. em. ajtó 28. 8062

Finom
fehérnemű, ruhák, szörme árak eladók. Megtekinthető Teleky-utca 24. vasárnap és hétfőn. 8060

Utazó bunda
farka-hélessel, vízhatlan posztóval, teljesen új, egy lábakkal együtt eladó Joannitsa szücs özvegyé, Tabajdy-utca. 8000

Használt,
jókarban lévő batár eladó. Megtekinthető Perényi-utca 16-18., házmesternél. 7948

Keresek
megvételre 35-40 lörös, Höcker-féle lokomobil, esetleg Magyarállami vagy Hoffer és Schrantz is lehet. Cím Hakkal György, Asztalos Áruugyár, Pécska. 7909

Homok,
finom vagy kavicsos, házhoz szállítva. Megrendelő Szent Pál-utca 14. szám alatt. 8010

Teljesen új
gramofon 41 db. lemezsel eladó. Bővebbet Borsó Béni-ter 25. 8017

Irgépet,
látható irásut, használt, de jókarban lévő vesz Lúttwák, Asztalos S.-u. 8. 8021

Egy 25 méter magas
vasépítmenyű szélmotor és 3 méteres akác és tölgyfa kerítésoszlopok, tükros acélsodrony és rézgálte eladó. Deák Ferenc-u. 29. Telefon 1134. 6827

Fenyő,
dísz- és gyümölcsös események, riparia gyökerek és alma, építkezési anyagok nagyban és kicsinyben eladók. Bővebbet Deák Ferenc-utca 29. Telefon 1134. 5331

Butorok adásvétele.
Ebédli, háló- és nappali szobaberendezés. Fa- és vasbutorok kaphatók Garai Károly butorüzletében Arad, Asztalos Sándor-u. 8. sz. 2791

Hogyan öntözzünk?
Hogyan viselkedünk? című könyv kapható Deák Béni könyvkereskedésében, Forray-utca. Telefon 902. 4421

Használt ólom
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Nyers borkövet
minden mennyiségben vesz Irom Arnold Bercsenyi Miklós utca 39. szám, telefon 194. szám. 6281

Hagyományos
makói óris, valamint petrózelyem és egyéb magvakat, ugyanint édes pomeg te-madagvánt, melyek csirke-képességéért, fajtisztaságáért felelősséget vállalunk, legelőcsöb napl áron szállítunk. Foghagyást maximális, termait piact áron adunk el. Arulorgalmi Rézvénytársaság, Makó. 6021

Ingatlan.

Ház
nagyurri lakással eladó. Cím a kiadóhivatalban. 8067

Belvárosban
kisebb bérház, nagy telek és gyümölcsösökkel eladó. Bővebbet gróf Karolyi-utca 14. szám. 8044

Lipót-utca 2. száman
ház, mely áll egy 5 szobás és 4 kisebb lakásból, eladó. 8056

Magyar-utca 16.
sz. ház, eladó. Bővebbet csakis a háztulajdonosnál, Csiky Gergely-u. kapu. 8042

Kiadó ház,
Gizella-utca 2. sz. emeletes bérház, 10 évig adómentes, szabad kézből eladó Bővebbet ugyanott. 6140

Fiórián-utca 35. száman ház,
szabadkézből eladó. Bővebbet Thőkölly-ter 4. sz., a vendéglőnél. 7190

5 szobás
modern magánház, különösen földirtokosok részére, nagy udvarral és egy 5 holdas magyarái szőlő, eladó. Érdkelődni d. u. 3-4. Cím a kiadóban. 7644

Purgly Lajos-utca 92. száman
jókarban lévő ház, haláleset miatt, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 7986

Árok-utca
és Gyár-utca sarkán lévő új ház eladó. Bővebbet ugyanott. 7930

Telek eladó
esetleg házzal együtt, Ferenc Ferdinánd-utca 7. szám alatt, ugyanott lehet értekezni. 8008

Füredi-utca 7. sz.
ház üzemberendezéssel és egy automata zenélő eladó. Bővebbet Rockó-u. 9. 7993

Emeletes
modern bérház, a város legcsébb pontján, eladó. Bővebbet Szabadság-ter 7., I. e. 8031

Különféle.

Elveszett
egy pénz muff, az Asztalos Sándor, Szabadság-ter, Weitzer János-utcán át. Megtaláló keretik azt fillé jutalom ellenében Hal-ter 7. szám alatt leadni. 8080

Elveszett
csütörtökön este 8-9 óra közt a gősdőn egy sárga bőrtáska a becsületes megtaláló 20 kor. jutalom ellenében adja le Gásza Károlynál, Ferdinánd-utca sz. 8059

Kiröpült
egy fehér liba, melyen fekete folt van. Keretik a megtaláló, hogy jutalom ellenében adja át tulajdonosának Kovács István eszöndörnek, Wessselényi-u. 22. 8041

Vidéki 15 éves árvaléany
szeretne oly intelligens egyénhez, vagy gyermektelen házaspárhoz örökbe menni, ki őt elkoláztatná gyermekének tekintésé. Teljes címmel elüötött leveleket „Hálás leszek“ jeligen kiadóba kér. 8034

3 kereszpinec
kiadó. Fábán Gábor-utca 4-5. szám alatt. 8068

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny“ részére felvételnek a Messenger-boy írodában, Deák Ferenc-utca, Barna Béni hirdetésű és hírlaprodájában Zrínyi-utca és a Kossuth-utcai papírüzletben.

Gyógyászat.

Hehs Vasas elhínborna.
Suveren szer vérszegénység, sápkör, szédülés, a vérszegénységből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbanálmalak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer málarikus fertőzések és minden infektióból eredő meg-betegedés ellen ugy felnőtkeknek, mint gyermekeknek. Ára 5.- kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Tyukszom
és minden borkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerár tyukszom-tapasza. A legmegrózólóbb tyukszom a tapasz párnapi használata után leválik, a gyötűr fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár Arad. 12

Dr. Schajkowsky
lábízadás elleni szer, biztos, kipróbált ártalmatlan szer, rögtön hat, ára 1 korona 50 fillér. Kapható Földes és Hehs gyógyszerárban. 12

Kub és vasketogés
elleni fehér kenőcs kapható egyedni Berencséri Vajdita-gyógyszerárban. Kis tégely 2 korona, nagy tégely 3 korona 50 fillér. 6171

A drága vanilliat
teljesen pótolja a pompás zamatu Vanillion, egy zacskó ára 14 fillér. Cukrárszoknak, vendéglősdőknek nélkülözhetetlen. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Zsinogok. —: Uj és használt zsákok.
Málegtakarók ... K. 50.-
Szalmazsákok ... K. 20.-
Fajpárnák ... K. 5.-
foglyok és munkások részére, a ma létező legjobb minőségben, míg a kézíet tart. Nagyobb vételnél megfelelő engedmény. Bakos és Szabados, szakk. ponyva-, takaró-, zsinog- és textilárúnygyárosok előcsében. Budapest, V., Bálvány-utca 18. 7868

Feller Teréz
kozmetikai intézete
Forray-utca 4. szám.

Legmodernebb szépségápolás. Hajszálak végeleges eltávolítása. Vörös orr a kezkezeles, arcbőrhámiasztás. Hajmosás endofálás, hajfestés Hanna festéssel, manikör. Szerek szétküldése vidékre is. 521